

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno 2010

Dalibor Schrek

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.

Vypracoval:
Bc. Dalibor Schrek

Brno 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této diplomové práce. Elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné.

Brno 28. února 2010

.....
Bc. Dalibor Schrek

Poděkování

Děkuji váženému panu doc. Ing. Antonínu Řehořovi, CSc. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé diplomové práce.

Bc. Dalibor Schrek

Obsah

Úvod	2
I. Teoretická část	
1. Systém profesního vzdělávání příslušníků Policie České republiky	4
1.1 Policejní školství v rezortu Ministerstva vnitra České republiky	4
1.2 Vyšší a střední policejní školy	7
1.3 Školní policejní střediska krajských policejních ředitelství	10
1.4 Dílčí závěr	14
2. Vzdělávací programy policejních škol	15
2.1 Vývoj, struktura a cíle základních vzdělávacích programů	16
2.2 Profil absolventa základní odborné přípravy	18
2.3 Rámcový vzdělávací program základní odborné přípravy	19
2.4 Školní vzdělávací program základní odborné přípravy	25
2.5 Dílčí závěr	27
3. Výchovně vzdělávací proces v policejních školách	29
3.1 Subjekty výchovně vzdělávacího procesu	30
3.2 Metody, formy, obsahy a cíle výchovně vzdělávacího procesu	33
3.3 Systém učebních textů	43
3.4 Evaluace výchovně vzdělávacího procesu	44
3.5 Dílčí závěr	48
II. Praktická část	
4. Průzkum kvality vybraných vzdělávacích programů	50
4.1 Projekt průzkumu	50
4.2 Výsledky průzkumu	51
4.3 Interpretace výsledků průzkumu	73
5. Podpora kvality vzdělávacích programů	75
Závěr	80
Resumé	82
Anotace	83
Seznam použité literatury	84
Seznam příloh	87

Úvod

Vstup České republiky do Evropské unie přinesl celou řadu celospolečenských změn, které se v různých podobách odrazily jak v Ministerstvu vnitra, tak v Policii ČR. Jedna z prvních revizí a změn stávajícího stavu zasáhla oblast policejního rezortního vzdělávání určeného pro začínající policisty. Skutečnost, že moderní pojetí policejního vzdělávání nemůže být budováno pouze na získávání značného množství znalostí s minimálním rozvojem dovedností aplikovat nové poznatky, přinesla do policejního vzdělávání nové pedagogické technologie a trendy usnadňující efektivitu vzdělávání, tedy schopnost učit přesně to, co je potřeba, a připravit studující odpovídajícím způsobem na výkon policejní profese. Tento proces přeměny není snadný a trvale rozkrývá oblasti pro zlepšování metod, forem, obsahů a cílů výuky ve vzdělávacích programech pro policisty v základní odborné přípravě, tedy na počátku jejich služební kariéry.

Diplomová práce si klade za cíl podrobně analyzovat genezi tvorby a aplikace vzdělávacích programů určených pro policisty zahajující služební kariéru v Policii České republiky realizovanou v policejních školách Ministerstva vnitra v době od září roku 2005 do konce roku 2009. Během této relativně krátké doby policejní vzdělávání zaznamenalo tři modely těchto vzdělávacích programů odlišujících se nejen snižující se časovou dotací, ale především různými metodami, obsahy a cíli výuky, které mají naplňovat společensky očekávanou kvalitu policejních profesionálů.

Ústřední metodou při zpracovávání diplomové práce bude obsahová analýza pedagogické dokumentace, právních norem a dalších dosažitelných materiálů týkajících se oblastí profesního vzdělávání v policejních školách, ze kterých budou deduktivně formulovány závěry. Ty budou následně komparovány s očekávaným stavem a výsledkem. Práce bude zpracovávána z hlediska systémového přístupu.

Práce bude rovněž charakterizovat současné policejní školství, které prochází zmiňovanou reformou vzdělávání. Nepůjde tedy jen o popis aktuálního stavu, ale především o definování nejlepší praxe, problémů a rezerv ve výchovně vzdělávacím procesu vyšších a středních policejních škol. Další zájmovou oblastí bude analýza tvorby vzdělávacích programů pro začínající policisty vytvářených na základě profilu

absolventa, přesně definujícího, jakými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi, postoji a návyky) má být studující policista vybaven. Na základě kompetenčního přístupu a s využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů byl zpracován rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů pořádkové, dopravní a železniční policie, který byl dále policejními školami podrobně rozpracován do školních vzdělávacích programů. Tento proces bude v práci rovněž detailně zmíněn.

Značná pozornost bude věnována výchovně vzdělávacímu procesu, který v policejních školách zaznamenává zásadní změnu orientace a směřuje k integraci vzdělávání, blokové výuce a změně v pojetí pedagogické diagnostiky. Tyto zmíněné prvky jsou policejními pedagogy akceptovány s různou mírou a efektivitou, z tohoto důvodu by mohla tato práce přispět k formulaci sporných bodů bránících zefektivnění celého systému výuky.

Diplomová práce bude sestavována s maximální snahou o objektivitu s tím, že konkrétní zjištění budou interpretována v obecných rovinách pro případné využití jako analýza zjištěných potenciálů škol dotýkajících jak personálních, metodických, didaktických a organizačně technických oblastí, tak pedagogických výstupů ověřitelných aplikační (služební) praxí.

1. Systém profesního vzdělávání příslušníků Policie České republiky

Policejní školství je v gesci Ministerstva vnitra České republiky¹. Celý systém policejního vzdělávání je řízen Odborem vzdělávání a správy policejního školství MV ČR v úzké spolupráci se skupinou vzdělávání, služební přípravy a sportu Policejního prezidia České republiky. Policejní školství zabezpečuje servis v oblasti rezortního vzdělávání pro cílovou skupinu cca 43.000 policistů a cca 10.000 občanských zaměstnanců.

Systém policejního vzdělávání zahrnuje pět policejních škol se statutem vyšší policejní škola: VPŠ a SPŠ MV v Praze-Hrdlořezích, VPŠ MV v Brně, VPŠ MV v Jihlavě, VPŠ a SPŠ MV v Holešově a VPŠ MV v Pardubicích a jedno školské účelové zařízení v Praze-Ruzyni. Do tohoto systému přináležejí i Policejní akademie ČR, která je rezortní vysokou školou sloužící k dosažení stupně vzdělání ve studijním programu „Bezpečnostně právní studia“ a „Bezpečnostní management“ v bakalářském programu, dále nabízí magisterské a doktorandské studium. Nedílnými prvky tohoto systému jsou i školní policejní střediska správ krajů Policie ČR, určená především ke služební přípravě a výcviku všech policistů zařazených v teritoriálních útvarech Policie ČR. Pro úplný výčet lze zahrnout i čtyři výcviková střediska Policie ČR specializovaná na služební kynologii a hipologii.

1.1 Policejní školství v rezortu Ministerstva vnitra České republiky

Policejní školy (vyšší policejní školy) realizují v největší míře nástupní odbornou přípravu (což je kurz základní odborné přípravy určený pro policisty zahajující služební kariéru), další specializační profesní přípravu policistů ve výkonu služby, vyšší a střední odborné vzdělání v celé šíři². V omezené míře rovněž přípravu občanských zaměstnanců Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR. Jazykovou přípravu policistů nabízí tři policejních školy dle standardu MŠMT, alternativně podle standardu „policejní jazykové zkoušky“ založené na řešení modelových situací. Pro déle sloužící policisty ve výkonu služby je vytvořen systém celoživotního profesního vzdělávání realizovaný formou krátkodobých vzdělávacích kurzů.

¹ <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

² Tamtéž.

Ústředním cílem všech vzdělávacích aktivit je prohloubení a rozvoj komunikačních dovedností, zvyšování právního vědomí, zvyšování fyzické a psychické odolnosti a zkvalitňování dovedností v používání donucovacích prostředků a služební zbraně. Tyto požadavky vyplývají nejen z konkrétní společenské situace a zakázky, ale především z nového pohledu na výkon policejní práce, ve kterém se odráží zákaznický princip, tj. služba občanům. Nový image Policie ČR, který je založen na profesionalitě, optimální motivaci a vysokém etickém standardu všech policistů a občanských zaměstnanců není možné budovat bez nového pojetí rezortního vzdělávání, které je mimo jiné založeno na kompetenčním přístupu, který přesně definuje vzdělávací potřebu přímo aplikovatelnou ve výkonu policejní služby.

System policejního vzdělávání je založen na těchto základních principech:

- rovný přístup do vzdělávání pro všechny policisty,
- pedagogické metody, formy a obsah vzdělávání vycházejí z aktuálních a závazně stanovených požadavků na výkon konkrétních činností stanovených pro zastávanou funkci,
- požadavky policejní praxe a zainteresovaných stran jsou trvale vyhodnocovány a implementovány do vzdělávacích programů,
- účinný systém ověřování kvality a efektivity vzdělávacích programů,
- vytvoření podmínek pro vyžadování osobní odpovědnosti policisty za připravenost k výkonu služby, včetně zavedení motivačních prvků,
- systém vzdělávání je provázán se systémem personální práce,
- nejnovější poznatky z výkonu policejních činností se trvale přenášejí do policejních škol MV.

Systém vzdělávání zahrnuje:

- 1) kvalifikační přípravu, která obsahuje:
 - a) studium k získání stupně (a oboru) vzdělání,
 - b) studium k získání zaměření vzdělání,
 - c) studium k získání dalšího odborného požadavku (jedním z kvalifikačních kurzů je i základní odborná příprava),
 - d) studium ve specializační přípravě,
- 2) další odbornou přípravu, která zahrnuje i systém služební přípravy,
- 3) přípravu na vykonání služební zkoušky,
- 4) systém manažerského vzdělávání.

Strategický záměr policejního vzdělávání vychází:³

1) z dokumentů Evropské unie, jimiž jsou:

- Priority CEPOL (European Police College),
- The European Code of Police Ethics (Strasbourg 2001),
- Barcelona (2002),
- Lisabonská strategie (2000).

2) z dokumentů Ministerstva vnitra, jimiž jsou:

- Koncepce celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR a rezortu vnitra,
- Koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků středních policejních škol MV,
- Rozkaz policejního prezidenta č. 1 ze dne 21. ledna 2005, kterým se vydává „Etický kodex Policie České republiky“,
- Profil policisty základní odborné přípravy policejních inspektorů služby pořádkové, dopravní a železniční policie,
- Koncepční záměry v oblasti dalšího rozvoje MV a Policie ČR (koncepte rozvoje rezortu, priority MV a Policie ČR v oblasti bezpečnostní politiky apod.).

³ <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

3) z dokumentů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jimiž jsou:

- Národní program rozvoje vzdělávání v České republice,
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v ČR,
- Analýza vzdělávací politiky OECD (2003),
- Standard středoškolského odborného vzdělávání – základní kurikulum středoškolského odborného vzdělávání.

1.2 Vyšší a střední policejní školy

Vyšší a střední policejní školy Ministerstva vnitra poskytují vzdělávací servis především začínajícím policistům, kteří jsou zařazeni na základních funkcích u pořádkové, dopravní, železniční, cizinecké a kriminální služby. Pro tyto policisty všechny policejní školy realizují **vzdělávací program ZOP (Základní odborné přípravy)**. Od září roku 2007 byly akreditovány ve dvou středních policejních školách vzdělávací programy **vyššího odborného vzdělání** v oborech „Bezpečnostně právní činnost“ a „Přípravné trestní řízení“ (VPŠ MV v Pardubicích a VPŠ a SPŠ MV v Praze-Hrdlořezích). Od září roku 2008 byly akreditovány vzdělávací programy vyššího odborného vzdělání ve zbývajících středních policejních školách v oborech „Dopravně bezpečnostní činnost“ a „Bezpečnostně právní činnost“ (VPŠ MV v Brně, VPŠ MV v Jihlavě a VPŠ a SPŠ MV v Holešově).

Všechny školy poskytují Policii ČR součinnost v souvislosti jak s preventivními aktivitami pro širokou veřejnost, tak s policejními akcemi zajišťujícími bezpečnost státu.

Základní vizí a posláním všech policejních škol je vytvoření vzdělávacích aktivit zajišťujících efektivní rozvoj profesionality policistů založených na aplikaci nových progresivních forem a metod policejní práce ověřených zahraničními zkušenostmi a dále na zavádění nových informačních technologií do služeb policie.

**Tabulka č. 1 „Přehled policejních škol a jejich vzdělávacích programů
stav k 1. 1. 2009“**

Název školy	Základní odborná příprava pro absolventy středních a vyšších škol	Základní odborná příprava pro absolventy vysokých škol	Specializační a inovační kurzy	Jazykové kurzy	Vyšší odborné vzdělávání (DiS.)	Střední odborná škola (čtyřleté studium)
VPŠ a SPŠ MV v Praze Hrdlořezích	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
VPŠ MV v Brně	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE
VPŠ MV v Pardubicích	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE
VPŠ MV v Jihlavě	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
VPŠ a SPŠ MV v Holešově	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně⁴

Škola zajišťuje vzdělávání policistů a občanských zaměstnanců rezortu ministerstva v systému vzdělávacích programů rezortního vzdělávání, které jsou schváleny ministerstvem vnitra. Dále poskytuje kvalifikační, rekvalifikační, specializační a inovační kurzy a organizuje bezpečnostní a odbornou přípravu pro policisty zařazené v **pořádkové, železniční a dopravní policii**. Jako jediná realizuje **přípravné kurzy pro občany národnostních menšin**, zaměřené na přípravu pro přijetí do služebního poměru příslušníka Policie České republiky. Zajišťuje i získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel.

⁴ Zřizovací listina Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Brně.

Vyšší policejní škola v Jihlavě⁵

Škola se specializuje na **problematiku dopravy**, nabízí nejrůznější typy kurzů orientovaných na prohloubení jak teoretických znalostí, tak praktických dovedností. V kurzech si doplňují své znalosti především policisté z dopravních a dálničních oddělení. Dalším typem vzdělávání jsou krátkodobé odborné kurzy pro policisty ve výkonu a v jiných složkách Policie ČR, např. Útvar rychlého nasazení, Ochranná služba, Hradní policie, Národní protidrogová centrála.

Nedílnou součástí jsou i kurzy zaměřené na neméně důležitou součást policejní práce, např. dokonalé zvládnutí techniky jízdy pro řidiče specialisty. Se zaměřením školy úzce souvisí i modulární kurzy techniky jízdy pro řidiče specialisty. Škola provádí speciální školení pro Hasičský záchranný sbor.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze⁶

Škola poskytuje úplné střední odborné vzdělání ve studijním oboru **Bezpečnostně právní činnost**, úplné střední odborné vzdělání v nástavbovém studijním oboru **Policejní činnost** a provádí odbornou bezpečnostní přípravu vybraných pracovníků rezortu vnitra. Podle potřeby škola poskytuje složkám Ministerstva vnitra a Policie ČR **jazykové vzdělávání**.

Vzhledem k tomu, že VPŠ a SPŠ MV v Praze je současně fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy a úzce spolupracuje s policejními školami některých evropských policejních sborů, zajišťuje konání různých pedagogických seminářů a konferencí i s mezinárodní účastí a tím recipročně zpřístupňuje poznatky z oblastí výchovy a vzdělávání policistů pro pedagogy a všechny pedagogické pracovníky tuzemských policejních škol a školních policejních středisek.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově⁷

Škola je nedílnou součástí systému policejního školství a svou velikostí a rozsahem činnosti patří mezi tři největší policejní školy v České republice (VPŠ a SPŠ MV v Praze a VPŠ MV v Brně). Využívá i rozsáhlé několikahektarové výcvikové

⁵ Zřizovací listina Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Jihlavě.

⁶ Zřizovací listina Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Praze.

⁷ Zřizovací listina Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Holešově.

prostory v Dobroticích, v jejichž části je umístěno středisko pro **výcvik psůvodů a služebních psů** Policejního prezidia ČR.

Škola jako jediná zabezpečuje výuku ve specializaci pro **cizineckou policii**, dále pak shodně s ostatními policejními školami studium ve specializaci **pořádková a železniční policie a dopravní policie**.

Jazykové vzdělávání je školou poskytováno formou intenzivních jazykových kurzů, zaměřených na odbornou terminologii, která vychází z praktického výkonu služby u **cizinecké policie**.

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Pardubicích⁸

Škola poskytuje vzdělávání v kurzech základní odborné přípravy, ve specializačních, inovačních nebo zdokonalovacích kurzech. Vzdělávací programy jsou zpracovány podle aktuálních potřeb výkonných útvarů Policie ČR tak, aby vytvářely ucelený systém celoživotního odborného vzdělávání policistů útvarů **Služby kriminální policie a vyšetřování**, kriminalistických techniků a jiných policejních služeb.

Dále škola zabezpečuje přípravu a výcvik policistů pro zajištění kryptografické ochrany utajovaných skutečností v rámci MV a Policie ČR, bezpečnostních správců informačních systémů a přípravu policistů pro výkon služby na operačních střediscích útvarů Policie ČR.

Mimo výše uvedené okruhy škola nabízí kurzy výpočetní techniky, jazykové kurzy a zdokonalovací kurzy komunikace a asertivity určené pro policisty.

1.3 Školní policejní střediska krajských policejních ředitelství

Hlavním úkolem policejní školy ve vztahu k začínajícím policistům je připravit tyto policisty především v rovině teoretické, školní policejní středisko (ŠPS) má hlavní úkol propojit teorii policejní práce s praktickým výkonem. V souvislosti s reformou Policie ČR, která přinese 14 nových krajských ředitelství, budou školní policejní střediska zřízena ve všech těchto regionálních útvarech. Celý cyklus vzdělávání, který

⁸ Zřizovací listina Vyšší policejní školy v Pardubicích.

zajišťují policejní školy a školní policejní střediska lze graficky vyjádřit tabulkami č. 2 a 3.

Tabulka č. 2 „Cyklus vzdělávání pro policisty zahajující služební kariéru od 1. 9. 2005 do 1. 9. 2008“

Nástup k Policii ČR*	Základní kurz ve školním policejním středisku	Základní odborná příprava ve Vyšší policejní škole MV ZOP 12 a 9	Navazující kurz ve školním policejním středisku	Služební zkouška ve školním policejním středisku	Výkon služební činnosti na základním útvaru P ČR
1 den	1 týden	12 měsíců nebo 9 měsíců (nástupy od 1. 12. 2007 do 1. 9. 2008)	3 měsíce	nebyla realizována	Po dobu trvání sl. poměru

* Služební poměr na dobu určitou (zkušební a ochranná doba) trval jeden rok.

Tabulka č. 3 „Cyklus vzdělávání pro policisty zahajující služební kariéru od 1. 9. 2008 do současnosti“

Nástup k Policii ČR**	Základní kurz ve školním policejním středisku	Základní odborná příprava ve Vyšší policejní škole MV ZOP 6	Navazující kurz ve školním policejním středisku	Služební zkouška ve školním policejním středisku	Výkon služební činnosti na základním útvaru P ČR
1 den	1 měsíc	6 měsíců	2 měsíce	1 den	Po dobu trvání sl. poměru

** Služební poměr na dobu určitou (zkušební a ochranná doba) trvá až tři roky.

Pozn.: Časová dotace a obsah vzdělávacích programů pro policisty zahajující služební kariéru se měnil v souvislosti se změnou legislativy (od 1. 1. 2007 je v účinnosti z. č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“).

Školní policejní středisko se ve vymezeném rozsahu činnosti podílí na vzdělávání, výcviku a rozvoji morálních a osobnostních vlastností příslušníků Policie České republiky především při zabezpečování systému celoživotního vzdělávání

policistů, na tento systém v Policii České republiky metodicky dohlíží a koordinuje jej v rámci výkonných útvarů.

Rozsah činnosti ŠPS je stanoven závazným pokynem policejního prezidenta⁹ pro tyto oblasti:

1. Posuzování fyzické způsobilosti

Ve spolupráci s příslušným personálním pracovištěm útvaru provádí testy tělesné zdatnosti u uchazečů o přijetí do služebního poměru policisty a policistů před ustanovením na služební místo.

2. Základní odborná příprava

V rámci odborné praxe jako součásti základní odborné přípravy pro začínající policisty, kteří již absolvovali studium na policejní škole, zajišťuje jejich vzdělávání, výcvik a rozvoj morálních a osobnostních vlastností, zejména odborným výcvikem zaměřeným na zvyšování znalostí a dovedností nezbytných pro zvládnutí základních činností potřebných k výkonu povinností a oprávnění policistů. Ústředními cíli této odborné praxe je příprava na úspěšné absolvování služební zkoušky, která každého nového policistu čeká do tří let od vzniku služebního poměru a především profesní příprava každého policisty na samostatný služební výkon na útvarech Policie ČR.

3. Služební zkouška

ŠPS se podílejí se na přípravě a realizaci služební zkoušky policistů v souladu s pokyny ředitele útvaru a zákonem č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“.

4. Další odborná příprava

ŠPS zajišťují další odbornou a specializační přípravu policistů formou zdokonalovacích kurzů a školení se zaměřením na soustavné udržování a prohlubování odborné kvalifikace stanovené pro zastávané služební místo. Další odborná příprava policistů, která probíhá na ŠPS je organizována nejčastěji formou týdenních zdokonalovacích školení převážně pro policisty pořádkové a dopravní služby, částečně i policisty služby cizinecké a pohraniční policie. Nejen aplikace novelizovaných předpisů či právních norem je obsahem tohoto školení, ale vzhledem k rostoucí

⁹ ZÁVAZNÝ POKYN č. 3 policejního prezidenta ze dne 10. ledna 2007 „O zřízení školních policejních středisek správ krajů Policie ČR“.

agresivitě pachatelů trestné činnosti vůči zakročujícím policistům je důležitou součástí těchto školení už zmíněné praktické zaměstnání – taktika služebního zákroku. Během pobytu stráveného na ŠPS policisté provádějí základní dokumentační úkony včetně zpracování protokolu „Ohledání místa činu“, který je následně se všemi policisty vyhodnocen.

5. Služební příprava¹⁰

- a) ŠPS koordinuje, organizuje a vyhodnocuje služební tělesnou, střeleckou, speciální a taktickou přípravu včetně prověrek policistů útvaru a dle dohody policistů Policie České republiky útvarů s působností na celém území České republiky dislokovaných v teritoriu útvaru,
- b) ŠPS provádí metodicko-řídící a kontrolní činnost ve vztahu k odborným pracovištím podřízených útvarů,
- c) ŠPS zpracovává metodiku výcviku,
- d) ŠPS zajišťuje další odbornou přípravu instruktorů služební přípravy podřízených útvarů, zejména formou instrukčně – metodických zaměstnání,
- e) ŠPS realizuje ve specializovaných výcvikových zařízeních integrovaný výcvik policistů.

6. Policejního sport

ŠPS organizuje a provádí služební přebory, sportovní soutěže a sportovní aktivity na základě rozhodnutí ředitele útvaru.

¹⁰ ZÁVAZNÝ POKYN č. 4 policejního prezidenta ze dne 19. ledna 2009 „O provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky“.

1.4 Dílčí závěr

Současná společnost očekává od Policie ČR efektivní plnění všech stanovených úkolů, které jí ukládá jak formou zákonných i podzákonných norem, tak z hlediska etických a sociálních principů. Naplnění těchto očekávání je nerealizovatelné bez funkčního systému profesního vzdělávání policistů a dalších zaměstnanců rezortu vnitra. Tento systém je tvořen policejními školami a školními policejními středisky jednotlivých správ krajských ředitelství Policie ČR, ve kterých jsou realizované vzdělávací aktivity podporující optimální využívání a rozvoj lidských zdrojů.

Vzdělávání v rezortu vnitra reprezentuje složitý proces, který není založen pouze na požadavcích vrcholného řídicího managementu, případně MŠMT, ale rovněž i na zadáních vyplývajících ze závazných dokumentů plynoucích z členství v Evropské unii a dalších mezinárodních dohod a smluv.

Profesní vzdělávání policistů představuje široké spektrum vzdělávacích programů určených pro jednotlivé služby Policie ČR, od nejpočetnější služby, kterou je pořádková, po vysoce sofistikované služby, např. ve forenzních vědních disciplínách Kriminálního ústavu. Klíčovou formou profesního vzdělávání však zůstává výchova a vzdělávání policistů zahajujících služební kariéru u Policie ČR. Tyto vzdělávací programy jsou realizovány na všech policejních školách dle různých specializací.

2. Vzdělávací programy policejních škol

Strategickým záměrem všech policejních škol je produkovat odborně, psychicky i fyzicky zdatné a pro uplatnění ve společnosti všestranně připravené absolventy jednotlivých studijních oborů a programů. V současnosti je na základě těchto záměrů stanovena centrální vize „Výchovou a vzděláváním v policejní škole účinně přispívat k ochraně a rozvoji demokratické společnosti v naší zemi a k uplatňování i posilování práv, oprávněných zájmů a svobod osob“.

V souladu se shora uvedenou vizí se při realizaci vzdělávacích programů (především v kurzu základní odborné přípravy) uplatňují a rozvíjí moderních metody a formy pedagogické práce jak se studujícími, tak s pedagogickým sborem. Naplnění těchto cílů však není realizovatelné bez vytváření optimálních podmínek pro vlastní angažovanost v rozvíjení a posilování potřebných znalostí, dovedností a postojů.

Vzdělávání začínajících policistů je založeno na složkách všeobecného a odborného vzdělávání, směřujícího k získání potřebných komunikativních, personálních i interpersonálních dovedností, dovedností řešit osobní i pracovní problémy a problémové situace, dovedností využívat numerických aplikací a využívat moderních informačních technologií a tím je vést k uplatnění se v povolání, jejichž obsahem je ochrana základních hodnot pluralitní demokracie, právního státu a ochrany lidských práv a svobod. Tyto záležitosti jsou detailně rozpracovány v rámcových a školních vzdělávacích programech jednotlivých vzdělávacích programů.

Významnou změnu v policejním školství v oblasti tvorby vzdělávacích programů přinesl rok 2001, kdy vstoupil v účinnost Pokyn č. 2 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanovuje systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra. Jinými slovy vzdělávací programy jsou vytvářeny policejními školami v úzké spolupráci s Ministerstvem vnitra a Policejním prezidiem ČR, které reprezentuje požadavky výkonných útvarů Policie ČR. Tento proces tvorby a schvalování všech vzdělávacích programů (vzdělávání policistů zahajujících policejní kariéru nevyjímaje) uplatňuje zákaznický princip ve smyslu reagování na aktuální objednávku zadavatele (což je Policejní Prezidium ČR). Toto pojetí směřuje k odstranění nesouladu mezi zájmy a představami policejních škol a finálních odběratelů, což jsou policejní výkonné

útvary. To znamená, že policejní školy nemohou produkovat jakoukoliv vzdělávací aktivitu, kterou nikdo nepožaduje a na druhou stranu policejní výkon nemůže požadovat pedagogické výkony, kterými policejní školy reálně nedisponují (technicky, materiálně, personálně a organizačně). Tato pravidla a jejich trvalé dodržování všemi účastníky procesu je nezbytnou podmínkou pro zajištění efektivity a účinnosti všech vzdělávacích aktivit v policejním vzdělávání. Základní odborné přípravy, tedy kurzu pro začínající policisty, se tento fakt týká nejvýrazněji, protože je vzhledem k časové dotaci a ekonomickým vstupům nejnáročnější.

2.1 Vývoj, struktura a cíle základních vzdělávacích programů

Policejní vzdělávání prošlo posledními dvěma desetiletími mnohými změnami souvisejícími s novou a trvale se vyvíjející společenskou realitou a tím i s měnícími se společenskými objednávkami v oblasti vnitřní bezpečnosti státu. Tím se postupně proměňovalo pojetí tradičního policejního vzdělávání v moderní vzdělávací systém, který je způsobilý pomocí optimálních pedagogických přístupů zajistit výchovu a vzdělávání všech zaměstnanců bezpečnostního ozbrojeného sboru – Policie ČR.

Proces výchovy a vzdělávání především začínajících policistů byl v nedávné minulosti vzdělávacími programy vnímán příliš encyklopedicky s minimálními prvky praktického výcviku, což bylo studujícím předáváno především frontálním způsobem výuky v pojetí „izolovaných“ předmětů. Od září roku 2005 byl v policejních školách pilotně testován nový vzdělávací program základní odborné přípravy, který vycházel z dvoustupňového kurikula a reagoval především na výše popsané nedostatky předchozích vzdělávacích programů. Vlastní výuka učební látky byla provázána v kontextu všech vyučovaných disciplín, což umožnilo integrovat obsahově obdobné tematické celky v jednotlivých, zejména však odborných předmětech do bloků či modulů s řešením konkrétní aplikace mezipředmětových vazeb.

Dalším významným prvkem moderního přístupu ke vzdělávání v policejních školách se stalo implementování vzdělávacích cílů (finálních výsledků vzdělávání) do závazných pedagogických dokumentů. Naplňování cílů výuky i její systémovosti spočívá v pregnantním definování výchovně vzdělávacích cílů v souladu s požadavky společnosti i policejní praxe.

Vytváření znalostí, dovedností a návyků studující a jejich přípravu pro policejní povolání není realizovatelné bez uplatnění metodických postupů ve vzdělávání, které bezprostředně směřují k získání jejich intelektuálních i praktických dovedností. S tím souvisí nové formy výuky, např. řešení problémových a modelových situací, závěrečná komplexní cvičení a průběžná inovace jejich obsahu, inovace učebních pomůcek, informační technologie a specifické učební texty s kontrolními otázkami. Tato opatření jsou propojena s aktivizačními i motivačními metodami nutící studujícího k aktivní účasti na výuce.

Současné vzdělávací programy v policejním školství se vytváří na základě profilu absolventa, přesně definujícího, jakými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi, postoji, návyky) má být policista vybaven. Tím je zajištěna flexibilita a aktuálnost vzdělávacích programů, uspokojení potřeb výkonu. Základními východisky pro tvorbu všech typů vzdělávacích programů je program policejního vzdělávání a profil absolventa vzdělávacího programu.¹¹

Zásadní důraz je kladen na integraci vzdělávání, blokovou výuku, změnu pojetí diagnostiky a aplikaci nových vzdělávacích forem a metod, zejména praktických cvičení a modelových situací. Hodnocení vzdělávacího procesu je součástí každého vzdělávacího programu.

Na základě **kompetenčního přístupu a s využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů** byl zpracován rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu (ZOP) policistů pořádkové, dopravní, železniční policie a pro ZOP policistů služby cizinecké policie, který je dále rozpracován do podrobných školních vzdělávacích programů. Významným přínosem nového pojetí ZOP je úzké sepětí se služební praxí, integrace výuky, modelová výuka a kvalitní evaluace.

Ediční rada odboru Ministerstva vnitra připravila nový systém učebních textů jimiž jsou vybavováni studující ZOP. Zároveň je zajištěna možnost rychlé obměny dle aktuální potřeby.

¹¹ POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra.

Uskutečnily se další specializační kurzy integrovaného výcviku pro instruktory služební přípravy (výstup z Phare, s využitím kanadské techniky, zaměřený na komunikační dovednosti, deeskalaci konfliktů, profesní psychologii, zvýšení právního vědomí, adekvátní použití zbraně).

V rámci projektu Transition facility ČR „Podpora posílení prevence“ a metody „Community policing“ v práci PČR je připravován nový kompetenční profil nejvyšších policejních manažerů a vzdělávací aktivity k jejímu naplnění.

2.2 Profil absolventa základní odborné přípravy

Obecně profil každého vzdělávacího programu (policejní vzdělávací programy nevyjímaje) stanovuje výstupní kompetence, kterými by měl každý absolvent daného vzdělávacího programu po jeho ukončení disponovat.

Profil absolventa vzdělávacího programu¹² základní odborné přípravy začínajících policistů (ZOP) je výchozím dokumentem, který je sestavován v souvislosti se záměrem vzniku nového vzdělávacího programu a je zpracováván Policejním prezídiem České republiky. Pro tvorbu vzdělávacího programu má profil absolventa závazný charakter. V případě potřeby změny vzdělávacího programu je třeba prvotně inovovat profil absolventa.

Obsah a formální struktura profilu absolventa:

- a) název vzdělávacího programu,
- b) obor vzdělání nebo zaměření vzdělání,
- c) vstupní požadavky na účastníka vzdělávacího programu,
- d) podmínky ukončení, způsob ukončení a certifikace,
- e) cíle vzdělávání (v podobě očekávaných kompetencí absolventa),
- f) obecné kompetence (výčet obsahuje základní vědomosti, dovednosti a postoje z oblasti všeobecného a základního odborného vzdělávání včetně klíčových dovedností, které jsou podstatné pro uplatnění absolventa v praxi i pro jeho další vzdělávání),

¹² POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra.

- g) odborné kompetence (výčet by měl být obsáhlejší než v předchozí části a jeho těžištěm jsou vědomosti a dovednosti z oblasti odborného a speciálně odborného vzdělávání, podstatné pro výkon odborných činností v oblasti získané kvalifikace),
- h) možnosti uplatnění absolventa (uvede se výčet odborných činností, pro jejichž výkon je absolvent převážně připravován, a které je schopen v praxi vykonávat hned po absolvování nebo po určité době praxe).

2.3 Rámcový vzdělávací program základní odborné přípravy

V souvislosti s kurikulární reformou revidující dosavadní systém a způsoby vzdělávání vzniká dvoustupňové kurikulum, které v **prvním stupni** obsahuje centrálně vypracované rámcové vzdělávací programy pro konkrétně daný obor vzdělání, např. pro základní školství jsou definovány MŠMT, tedy státem. V podmínkách policejního vzdělávání jsou rámcové vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru definovány Ministerstvem vnitra. **Druhým stupněm** kurikula jsou konkrétní školní vzdělávací programy sestavené určenými pedagogy na jednotlivých školách.¹³

Rámcový vzdělávací program pro vzdělávání, které poskytuje obor¹⁴ nebo zaměření vzdělání¹⁵, je základním pedagogickým dokumentem, který vymezuje povinný rámec vzdělání v oboru nebo zaměření vzdělání. Rámcový vzdělávací program specifikuje obecně závazné požadavky pro obor nebo zaměření vzdělání, vymezuje rámec a formuluje pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů¹⁶.

Rámcový vzdělávací program pro obor nebo zaměření vzdělání vydává ministerstvo. Pro obor nebo zaměření vzdělání je rámcový vzdělávací program závazný pro vypracování školních vzdělávacích programů, pro hodnocení škol a spolu s profilem absolventa též pro hodnocení výsledků dosažených absolventy.

¹³ SADECKÝ, Z. *Proaktivní výuka (metodika pro policejní školy)*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2007, s. 12.

¹⁴ Oborem vzdělávání se rozumí ucelená část vzdělávání, jíž se dosahuje stupně vzdělání a poskytuje kvalifikaci pro výkon povolání.

¹⁵ Zaměřením vzdělání se rozumí vzdělání dosažené v pomaturitním odborném studiu určeném k doplnění odborných vědomostí a dovedností potřebných pro výkon služebních činností.

¹⁶ POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra.

Obsah a formální struktura rámcového vzdělávacího programu:¹⁷

- a) název vzdělávacího programu, který je současně názvem oboru nebo zaměření vzdělání,
- b) konkrétní cíle vzdělávání,
- c) charakteristika oboru nebo zaměření vzdělání, délka vzdělávání v denní, dálkové, distanční a kombinované formě,
- d) podmínky pro přijetí uchazečů ke vzdělávání,
- e) povinný obsah vzdělávání, který je škola povinna poskytnout,
- f) rámcový učební plán, který stanoví celkové minimální a maximální počty vyučovacích hodin, zásady pro stanovení počtu vyučovacích hodin pro jednotlivé vyučovací oblasti nebo předměty,
- g) organizační zásady pro vzdělávání v dálkové, distanční, popřípadě kombinované formě,
- h) způsob a podmínky ukončování vzdělávání a doklad o absolvování vzdělávacího programu,
- i) popis základních materiálních, personálních, hygienických a organizačních podmínek pro uskutečňování školního vzdělávacího programu,
- j) rámcové podmínky pro vzdělávání studujících se zvláštními vzdělávacími potřebami,
- k) zásady a podmínky pro zpracování školního vzdělávacího programu.

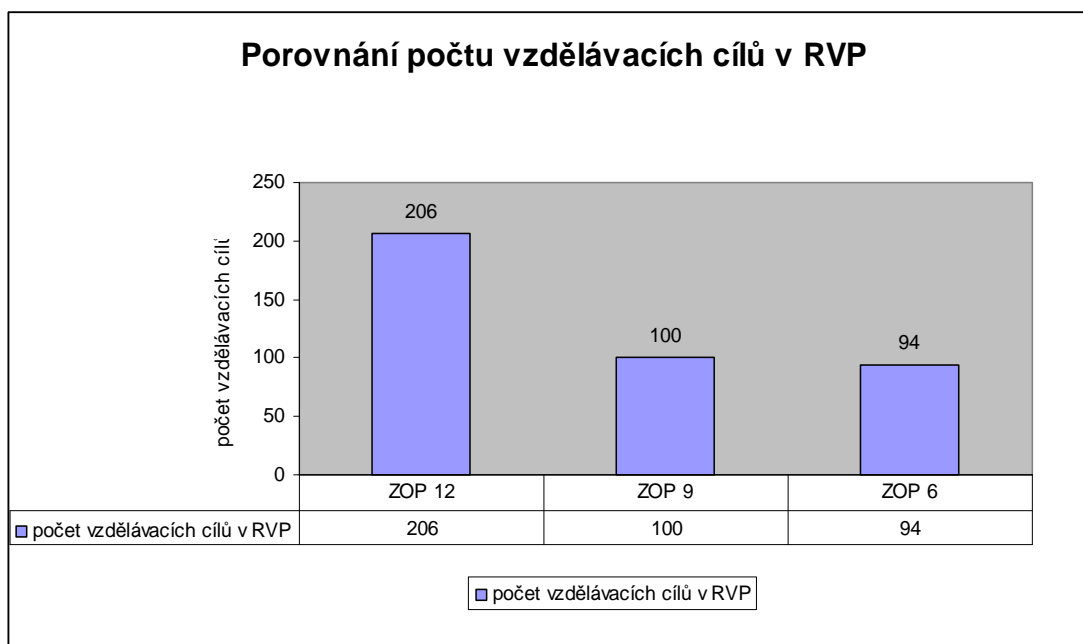
V obsahu rámcového vzdělávacího programu je nezbytné zmínit především oblast definovaných vzdělávacích cílů, které jsou členěny do tří domén: kognitivní, psychomotorické a afektivní,¹⁸ které se prolínají všemi stanovenými cíli. Vzdělávací cíle musí tedy vykazovat i určité vlastnosti jakými jsou komplexnost, tj. zastoupení všech tří rovin (kognitivní, afektivní a psychomotorické) minimálně v rámci tematického celku, konzistentnost, tj. postup od nižších cílů k vyšším, kontrolovatelnost, tj. možnost ověření naplňování výukových cílů žáky a přiměřenost, což je stanovování náročných cílů, ale přesto dosažitelných pro většinu žáků.¹⁹

¹⁷ POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra čl. 4.

¹⁸ PASCH, M., et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998, s. 50.

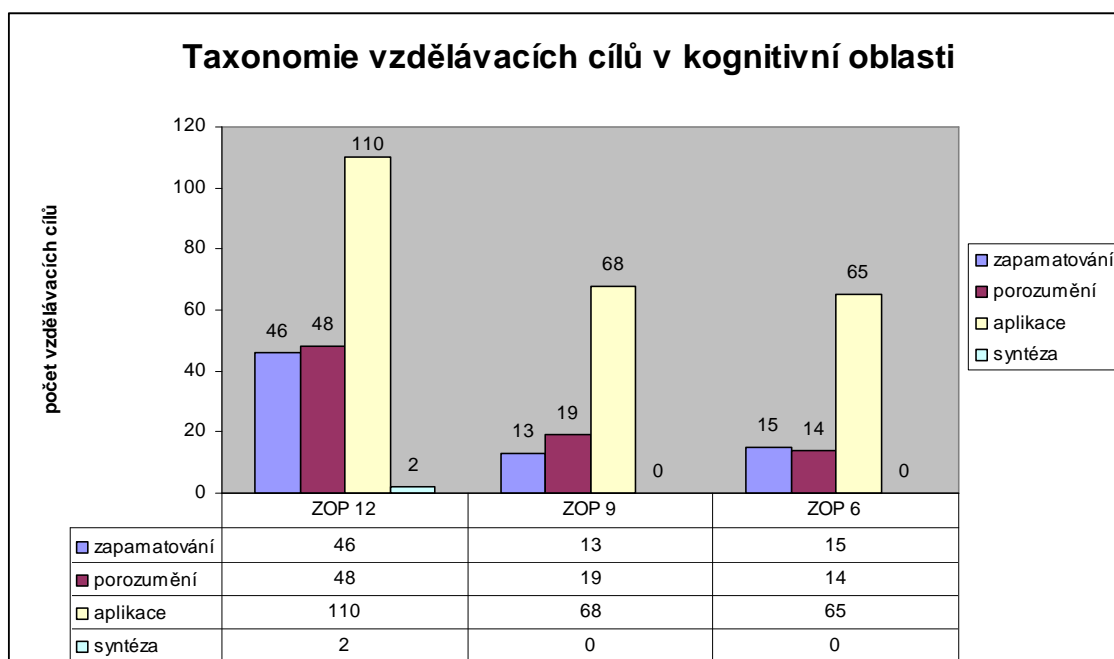
¹⁹ KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 276-278.

Graf č. 1 „Porovnání počtu vzdělávacích cílů v RVP ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

Z grafu je patrné, že u ZOP 9 se snížila vůči ZOP 12 celková časová dotace o 25 % a celkový počet cílů klesl na 48 %. U ZOP 6 se snížila vůči ZOP 12 celková časová dotace dokonce o 50 % a celkový počet cílů klesl pouze na 46 %, což je pouze o 2 % méně než u ZOP 9. Při pohledu na velmi podobný celkový počet vzdělávacích cílů ZOP 9 a ZOP 6 je zřejmé, že ZOP 6 nemůže ze své časové dotace (navíc oba typy ZOP mají přibližně stejné taxonomické úrovně vzdělávacích cílů) zajistit stejnou míru času a prostoru pro opakování, procvičování a zafixování učiva. Proto se část učební látky ZOP 6 přesunula do samostatného studia v rámci domácí přípravy.

Graf č. 2 „Porovnání počtu vzdělávacích cílů v kognitivní oblasti v ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

V kognitivní oblasti byla využita původní Bloomova taxonomie z roku 1956, která byla sice v roce 2001 revidována, ale pro potřeby těchto vzdělávacích programů byly využity pouze čtyři kategorie intelektuálních cílů: znalost, porozumění, aplikace a syntéza (syntéza se však vyskytla pouze u ZOP 12 a pro nedosažitelnost nebyla v ZOP 9 i ZOP 6 do RVP zařazena).²⁰ V rámcových vzdělávacích programech byly pro výuku a lepší orientaci označeny zkratkami s tím, že termín znalost byl nahrazen zapamatováním (zkratky ZA – zapamatování, PO – porozumění, AP – aplikace a SN – syntéza).

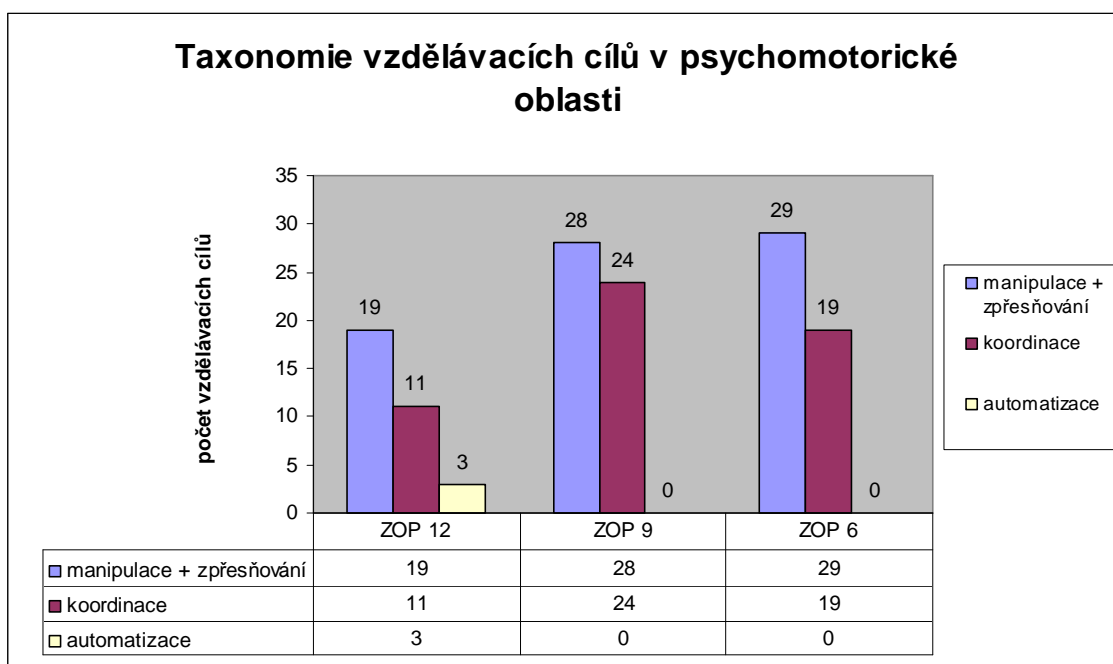
Z grafu je patrné, že vůči ZOP 12:

1. se ZA u ZOP 9 snížilo na 28 % u ZOP 6 na 33 %, což je vůči ZOP 9 více o 5 %,
2. se PO u ZOP 9 snížilo na 40 % u ZOP 6 na 29 %,
3. se AP u ZOP 9 snížila na 62 % u ZOP 6 pouze na 59 %.

Vzhledem k tomu, že dosahování úrovně AP vyžaduje určitou časovou dotaci na fixaci a procvičování dovedností a návyků je ZOP 6 znevýhodněno vůči ZOP 9, protože při snížení dotace času o 25 % je snížen počet požadovaných aplikací pouze o 3 %.

²⁰ PASCH, M., et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998, s. 72-74.

Graf č. 3 „Porovnání počtu vzdělávacích cílů v psychomotorické oblasti v ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

V psychomotorické oblasti byla využita Daveova taxonomie, kdy po potřeby RVP byly využity pouze tři kategorie: manipulace a zpřesňování (spojeny do jedné kategorie), koordinace a automatizace (ta se však vyskytla pouze u ZOP 12 a pro nedosažitelnost z důvodů nedostatečné časové dotace k procvičování nebyla v ZOP 9 i ZOP 6 do RVP zařazena).²¹

V rámcových vzdělávacích programech byly pro výuku a lepší orientaci označeny zkratkami (zkratky MA – manipulace a zpřesňování, KD – koordinace, AUT – automatizace)

Z grafu je patrné, že vůči ZOP 12:

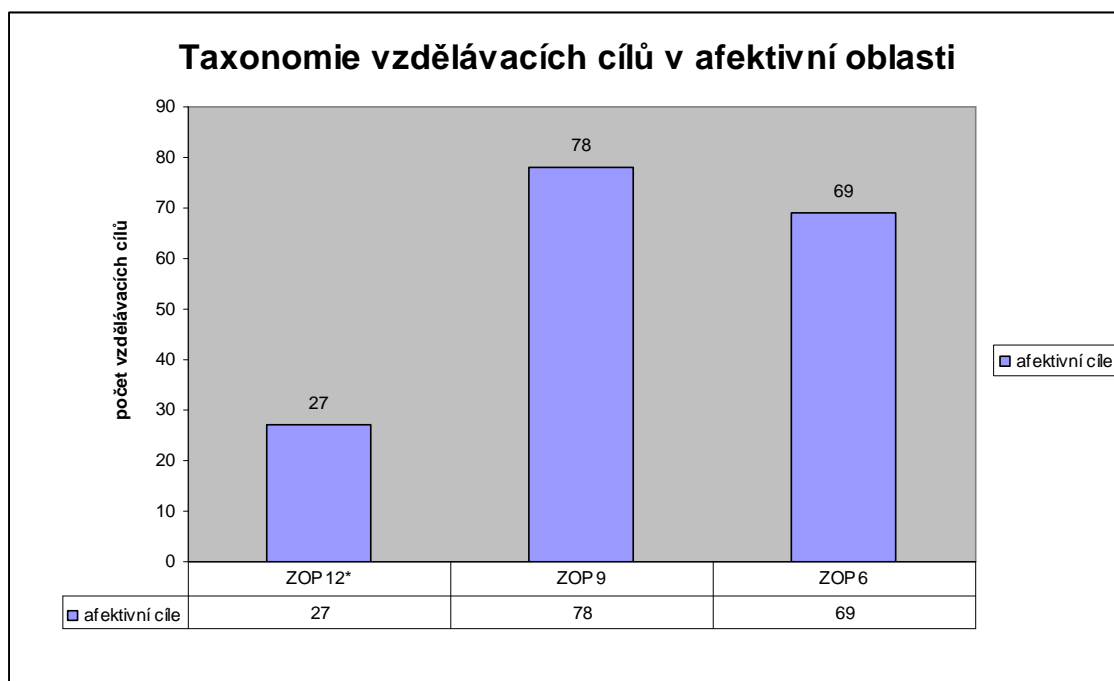
1. se MA u ZOP 9 zvýšila o 47 % u ZOP 6 o 52 %, což je vůči ZOP 9 více o 5 %,
2. se KD u ZOP 9 dokonce zvýšila více než dvakrát u ZOP 6 o 72 %,

Psychomotorické kategorie byly u ZOP 12 revizí vyhodnoceny jako nedostatečné, proto u následujících ZOP 9 a 6 byly navýšeny, přesto jejich poměr mezi uvedenými kategoriemi a časovými dotacemi vyznívá v neprospěch ZOP 6. Pro

²¹ KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 288.

kompenzaci by měl být zvýšen požadavek na vstupní úroveň studujících. Bohužel personální deficit zatím toto předpokládané opatření zcela nerespektuje.

Graf č. 4 „Porovnání počtu vzdělávacích cílů v afektivní oblasti v ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

Legenda: *ZOP 12 celkem 27 vzdělávacích cílů v afektivní oblasti, které se člení do tří úrovní (přijímání - 2, reagování - 23, oceňování hodnoty - 2), u ZOP 9 a ZOP 6 nejsou tyto cíle strukturovány a mají pouze jednu úroveň.

V afektivní oblasti byla využita Kratwohlova taxonomie, kdy po potřeby RVP byly využity pouze tři kategorie: přijímání podnětů, reakce na podnět a oceňování hodnoty (všechny se však vyskytly pouze u ZOP 12, u ZOP 9 a ZOP 6 byly do RVP zařazeny bez kategorizace úrovní).²² V RVP byla afektivní doména označena zkratkou AF.

Z grafu je patrné, že vůči ZOP 12 se AF u ZOP 9 zvýšila téměř třikrát u ZOP 6 více než dvojnásobně. Tento nárůst byl vyvolán potřebou tvorby nových a posílením stávajících postojů, názorů a hodnot, které mají významný prospolečenský charakter a jsou od začínajících policistů okolní společností očekávány.²³

²² KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 284-285.

²³ PASCH, M., et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998, s. 51.

2.4 Školní vzdělávací program základní odborné přípravy

Školní vzdělávací program je pedagogický dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní policejní škole a který škola zpracovává v souladu s rámcovým vzdělávacím programem²⁴. Školní vzdělávací program zpracovávají jednotlivé policejní školy a schvaluje je ředitel školy. Soulad školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem, profilem absolventa a podmínkami stanovenými tímto pokynem posuzuje ministerstvo. Školní vzdělávací program obsahuje učební plán a učební osnovy. Učební plán je kvantitativním rozložením jednotlivých složek vzdělávání a tvoří organizační rámec vzdělávacího programu. Učební osnovy vyjadřují výchovně vzdělávací cíle a obsah jednotlivých vyučovacích předmětů. Učební osnovy obsahují dvě základní části – pojetí předmětu a rozpis učiva.

Obsah a formální struktura učebních osnov:²⁵

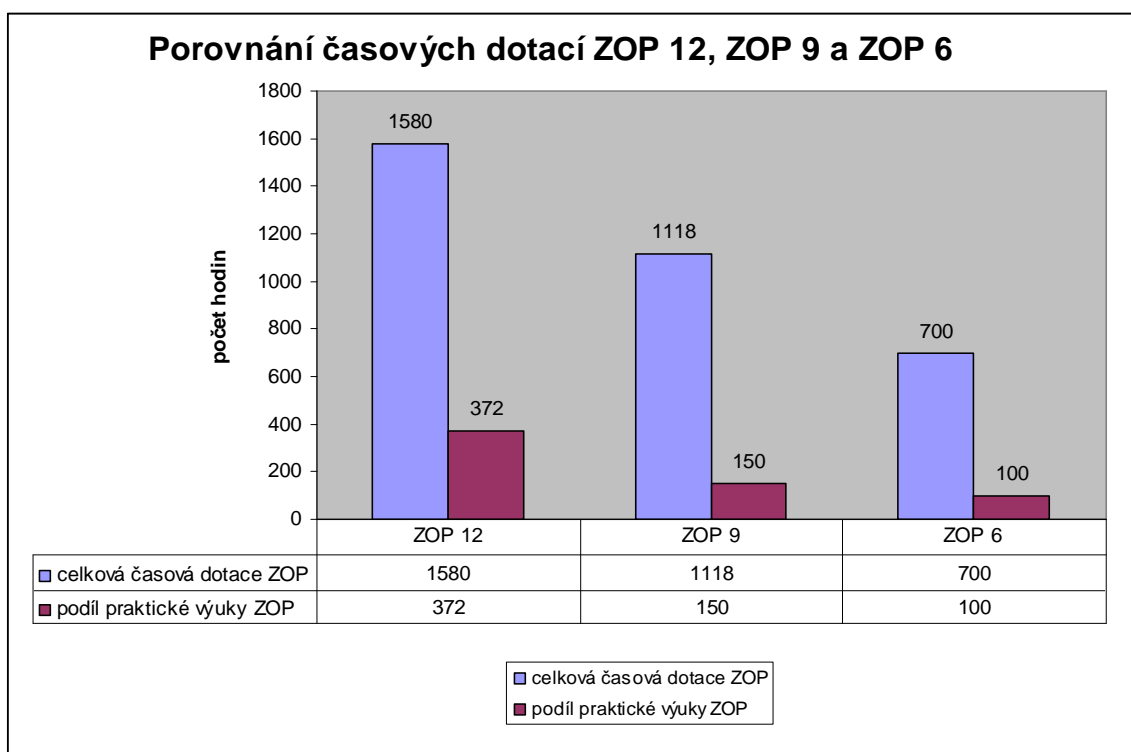
- a) název vyučovacímho předmětu,
- b) pojetí vyučovacímho předmětu,
- c) obecný cíl předmětu,
- d) výchovně vzdělávací cíle (jsou formulovány v podobě výsledných kompetencí absolventa),
- e) obsah a charakteristika pojetí výuky předmětu (vysvětlení k organizaci a formám výuky, příp. metodická doporučení zásadního charakteru k výuce a její koordinaci s jinými vyučovacímí předměty, která nelze odvodit z rozpisu učiva),
- c) dotace vyučovacích hodin (hodnota dotace musí být v souladu s učebním plánem),
- d) rámcový rozpis učiva (vymezuje v podobě tematických celků a témat obsahové zaměření výuky, obsah učiva se zpracovává rámcově, učivo je členěno do větších celků, hodinová dotace učiva se uvádí pouze u tematických celků nebo větších okruhů učiva, obvykle se neuvádí u dílčích témat, tato hodinová dotace slouží učitelí pro orientaci a usnadnění plánování výuky a není závazná).

²⁴ POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra, čl. 5.

²⁵ Tamtéž, čl. 5.

V souvislosti se složitou personální situací v Policii ČR, kdy došlo během předchozích let k odchodu většího počtu policistů, nastaly změny jak obsahů výuky těchto vzdělávacích programů, tak jejich časových dotací. Cílem těchto korekcí bylo vyřešit v reálném čase vzniklý personální deficit a tím zajistit výkon policejní služby na požadované úrovni.

Graf č. 5 „Porovnání celkových časových dotací ve Školních vzdělávacích programech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

Postupně prováděné úpravy, které sice zachovaly potřebnou úroveň vyškolení a vycvičení nových policistů, přinesly i nežádoucí prvek ve snižujícím se poměru mezi teoretickou a praktickou výukou a tím i sníženou možností procvičovat a fixovat získané dovednosti, návyků a postoje.

Tabulka č. 3 „Porovnání časových dotací praktické výuky k celkové dotaci ve Školních vzdělávacích programech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

Druh ZOP	Dotace celkem	Praktická výuka	Podíl v %
ZOP 12	1580	372	23,54 %
ZOP 9	1118	150	13,42 %
ZOP 6	700	100	14,29 %

Změny časových dotací se odrazily i ve skladbě předmětů, kdy některé z nich ztratily jsou samostatnost a byly sdruženy s jinými. Vzhledem k rozdílné významnosti jednotlivých předmětů bylo snižování časových dotací prováděno se zachováním původních dimenzí.

Tabulka č. 4 „Porovnání časových dotací jednotlivých předmětů ve Školních vzdělávacích programech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

ZOP 12				ZOP 9				ZOP 6			
Předmět	Teorie	Praxe	Celkem	Předmět	Teorie	Praxe	Celkem	Předmět	Teorie	Praxe	Celkem
PRA	230	48	278	PRA	144	12	156	PRA	88	12	100
SPP	180	60	240	SPP	130	26	156	SPP	80	16	96
KRI	114	20	134	KRI	74	6	80	KRI	54	8	62
SDP	152	72	224	SDP	112	14	126	SDP	76	8	84
PSE	38	94	132	PEK	62	56	118	KPE	38	40	78
PDP	170	16	186	PDP	112	14	126	PDP	80	8	88
STP	104	14	118	PPZ	116	4	120	PPZ	70	8	78
ZDP	32	4	36	ZDP	32	0	32	ZDP	20	0	20
IVT	52	20	72	ITS	62	2	64	AIT	58	0	58
TEA	66	16	82	TEA*	52	8	60	0	0	0	0
DPP	28	2	30	DPP**	22	8	30	0	0	0	0
SJP	42	6	48	SJP	50	0	50	SJP	36	0	36
	1208	372	1580		968	150	1118		600	100	700

Legenda: * předmět TEA u ZOP 6 byl integrován s předmětem ITS do předmětu AIT

** předmět DPP u ZOP 6 byl integrován s předmětem SDP

Zkratky jednotlivých předmětů jsou uvedeny dále v textu na str. 38 – 42.

2.5 Dílčí závěr

Probíhající kurikulární reforma českého školství, která má populaci zajistit adekvátní přípravu na osobní i profesní život, se nevyhnutelně odráží v každém profesním vzdělávání. Policejní školství v této souvislosti vytvořilo nové pojetí policejního vzdělávání, které je založeno na konkrétně stanovených kompetencích absolventa každého vzdělávacího programu s využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů.

Nová koncepce policejního vzdělávání spočívá v tom, že každá vzdělávací aktivita, která má být realizovaná v policejních školách nebo školních policejních

střediscích musí projít nezbytným procesem tvorby od objednavatele konkrétního vzdělávacího programu k realizátorovi. V praxi to znamená, že policejní prezidium definuje konkrétní vzdělávací potřebu na základě aktuálně zjištěného služebního požadavku jednotlivých útvarů a služeb Policie ČR. Na tomto základě zpracuje profil absolventa vzdělávacího programu obsahující požadované kompetence. Dalším krokem je vytvoření rámcového vzdělávacího programu zpracovávaný rezortem vnitra, který pregnantně vymezuje výchovně vzdělávací cíle dle jednotlivých taxonomií v oblasti kognitivní, psychomotorické a afektivní. Tyto cíle jsou dále konkretizovány ve školních vzdělávacích programech jednotlivých policejních škol dle svých specifík a podmínek.

Tvorba vzdělávacích programů pro policisty zahajující služební kariéru je dynamický proces, který je ovlivňován jak institucionálními podmínkami, tak aktuálními požadavky služební praxe. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že veškeré změny ve struktuře, obsazích i časových dotacích vzdělávacích programů vyžadují systémový a řízený přístup zajišťující optimální naplňování určených kompetencí. Podmínkou pro úspěšnou realizaci všech vzdělávacích programů však zůstává nezbytné respektování pedagogických zásad.

3. Výchovně vzdělávací proces v policejních školách

V polovině tohoto desetiletí byl spuštěn reformní proces českého školství, který se zákonitě nevyhnul ani policejnímu školství. Proto i zde byly a jsou očekávané změny, které zefektivní a výrazně zkvalitní výchovně vzdělávací proces. Ten byl v pojetí policejního vzdělávání mnoho let sevřen tradičními formami a metodami výuky, které např. přísně oddělovaly učební obsahy jednotlivých předmětů, praktický výcvik se omezoval pouze na demonstrativní ukázky, aktivně pracoval převážně pedagog uplatňující frontální výuku. Rizikových oblastí, které byly diagnostikovány a znesnadňovaly dosahovat cíle vzdělávání bylo definováno velké množství. Důležitý byl ovšem fakt, že výše uvedený přístup ke vzdělávání již neodpovídal potřebám doby a policejní služby. Proto se výchovně vzdělávací proces vedle propracované a moderní pedagogické dokumentace vydal směrem proaktivní a integrované výuky, založené na dosahování kompetencí a přesně vymezených vzdělávacích cílů. Složitost a náročnost tohoto přístupu, který sice predikuje kvalitativně vyšší výsledky vzdělávání, vyžaduje odpovídající nasazení všech subjektů, které se na něm podílí (od managementu škol, pedagogů i studujících).

Proces zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu v policejních školách je založen na nových principech následujících činností:²⁶

- tradiční předmětové pojetí výuky se postupně nahrazuje integrací jak v konkrétních předmětech, tak v oblastech dosahování znalostí, dovedností a postojů,
- naplňování pouhých témat výuky se nahrazuje plněním stanovených kompetencí a edukačních cílů,
- tradiční metody a formy výuky jsou vytlačovány metodami a formami aktivního učení,
- intuitivní přezkoumávání kvality výchovně vzdělávacího procesu je nahrazeno evaluačními mechanismy,
- pasivní studující je střídán optimálně motivovaným a aktivním.

²⁶ SADECKÝ, Z. *Proaktivní výuka (metodika pro policejní školy)*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2007, s. 13.

3.1 Subjekty výchovně vzdělávacího procesu

V policejních školách lze mezi subjekty výchovně vzdělávacího procesu zařadit především pedagogy a studenty. Obě tyto skupiny je možné dále strukturovat dle různých kritérií. Pedagogy policejních škol obecně členíme dle roviny jejich pracovního vztahu k zaměstnavateli, což je vždy konkrétní policejní škola spadající do gesce Ministerstva vnitra ČR.

Učitelé ve služebním poměru příslušníka Policie ČR

Tato skupina pedagogů plní kromě své pedagogické činnosti i další povinnosti vyplývající ze dvou základních zákonů: č. 273/2008 Sb., „o Policii ČR“ a č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“.

První z uvedených zákonů v § 3 přímo určuje, že část policistů Policie ČR je služebně zařazena do policejních škol, čímž jsou vyčleněni z podřízenosti Policejního prezidia ČR a jsou řízeni přímo Ministerstvem vnitra. Ovšem tím se nezabývají dalších zákonných závazků, které i jim stanovují povinnosti, např. k provedení služebního úkonu nebo zákroku v případě ohrožení života, zdraví, majetku a veřejného pořádku jak ve služební době, tak mimo ni.

Druhá uvedená právní norma učitelům-policistům upravuje např. týdenní fond pracovní doby, který není v přímé souvislosti s odučenými hodinami a může se dle rozhodnutí služebního funkcionáře, kterým je ředitel školy, prodloužit až o 150 hodin ročně navíc, aniž by tato doba byla honorována. Dále platí omezení účasti v oblasti podnikání a aktivní účasti v politických stranách. Učitel-policista je podrobován každoročnímu přezkoušení ze služební přípravy a tělesné kondice, které je vedle odborné způsobilosti podmínkou k setrvání na této služební funkci. Vzhledem k neustálým změnám, které přináší nová služební realita musí učitelé ve služebním poměru v pravidelných intervalech hostovat na výkonných útvarech, kde si prohlubují svou erudici.

Učitelé v pracovním poměru

Tito učitelé jsou občanskými zaměstnanci konkrétní policejní školy a podléhají v otázkách jejich pracovního vztahu dikci zákoníku práce a příslušného nařízení

Ministerstva vnitra. S tím souvisí i další nárokové záležitosti týkající se pracovní doby, délky dovolené a platových náležitostí.

Konkrétní vývoj počtů pedagogů ve VPŠ MV v Jihlavě od roku 2005 do roku 2009 přináší tabulka č. 5. Vývoj v oblasti počtu pedagogů byl relativně stabilní do roku 2008, kdy v souvislosti s dalším druhem odborného vzdělávání bylo nutné posílit řady pedagogů a to jak policistů, tak občanských zaměstnanců. Všichni pedagogové v této policejní škole se podílí na výuce ve vzdělávacím programu pro začínající policisty. Vzhledem k vyučovaným předmětům v uvedeném vzdělávacím programu, kdy převažují ryze policejní odbornosti, je i poměr učitelů ve prospěch policistů. V letech 2005 – 2007 představovali policisté zhruba 59 % z celkového počtu učitelů, v letech 2008 – 2009 cca 56 %.

Tabulka č. 5 „Celkový počet a struktura pedagogických pracovníků SPŠ MV v Jihlavě v roce 2005 – 2009“

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Počet pedagogů	34 (20)	34 (20)	34 (20)	43 (24)	43 (24)

Poznámka: Údaj v závorce tvoří učitelé ve služebním poměru policisty Policie ČR.

Pedagogy lze dále strukturovat dle vyučovaných oblastí, kdy policisté vyučují zpravidla odborné policejní předměty, které vyžadují předchozí služební praxi nejméně pět let (Právo, Služba pořádkové nebo dopravní policie, Kriminalistika, Příprava použití služební zbraně a donucovacích prostředků a Spojovací příprava) a občanskí zaměstnanci, kteří vyučují předměty především dle své vystudované aprobace (Komunikace, etika policejní práce, Zdravotní příprava a Administrativa a informační technologie).

Pedagogové policejních škol musí mít pro výuku v základní odborné přípravě dosažen minimálně bakalářský stupeň vysokoškolského vzdělání na pedagogické nebo dle odbornosti jiné vysoké škole doplněné pedagogickým studiem.

Profese učitele na policejní škole předpokládá nejen vysokou odbornou úroveň aplikovanou ve vzdělávacím procesu dospělých, kterou vytváří očekávané intelektuální znalosti, vědomosti, dovednosti a návyky pro služební činnost, ale i dispozice pro rozvoj morálního charakteru budoucích policistů.²⁷

V prostředí policejních škol jsou pedagogové dále členěni dle délky pedagogické praxe. Mezi začínající učitele jsou řazeni všichni, kteří vykonávají učitelskou profesi do pěti let. Je jim věnována potřebná pozornost a pedagogická pomoc, jejich povinností je připravovat si např. písemné přípravy na jednotlivé vyučovací jednotky. Vedle nich působí zkušení učitelé s dobou praxe nad pět let. Cílem vedení policejních škol je u obou skupin pedagogů vytvářet a posilovat profesní kompetence:²⁸

- odborně předmětové,
- psychodiagnostické,
- komunikativní,
- organizační a řídicí,
- diagnostické a intervenční,
- reflexe vlastní činnosti.

Studující

Základní odbornou přípravu může v policejní škole studovat pouze občan ČR, který vyhověl podmínkám (předpokladům pro vznik služebního poměru a přijímacímu řízení²⁹) pro vznik služebního poměru policisty a byl do něj některým základním útvarem Policie ČR přijat. Policejní školy si nemohou své studující do základní odborné přípravy vybrat na základě vlastních kritérií, ale jsou jí přiděleny počty pro konkrétní nástupní termín. Tento závazný postup je řešen zákonem č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“. Studující základní odborné přípravy je tedy ke studiu na policejní škole vyslán svým služebním funkcionářem, který jej může ze studia odvolat, protože je jeho přímý nadřízený s personální pravomocí. Řediteli policejní školy přísluší vůči studujícímu pouze kázeňská pravomoc. To znamená, že studující se po absolvování studia vrací zpět na kmenový útvar, pokud sám nebo z důvodů reorganizace není služebním funkcionářem převelen.

²⁷ PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 137.

²⁸ PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 1. vyd. Praha: Portál, 1997, s. 214-217.

²⁹ Zákon č. 361/2003 Sb., *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. § 13 a § 16.

Počty studujících základní odbornou přípravu ve VPŠ MV v Jihlavě souvisí s personálním stavem Policie ČR, kdy např. v obdobích s nízkým nábořem k Policii ČR nastupuje do policejních škol méně studujících. Tato situace sice umožňuje optimalizovat počty žáků ve třídě a přináší příznivější poměr studujících a pedagogů, ale vzhledem k nevyužitým kapacitám v oblasti logistiky pedagogické výkony prodražuje.

Z vývoje počtů studujících v tabulce č. 6 je patrný nárůst po roce 2007, kdy vstoupil v účinnost nový zákon č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“, který způsobil, že k 1. 1. 2008 odešlo ze služebního poměru cca 5.000 policistů. Proto mimo jiné došlo i ke snížení časové dotace kurzů základní odborné přípravy z dvanácti na devět a na konečných šest měsíců, aby byl kompenzován personální deficit, který by při obvyklé délce základní odborné přípravy trval dvakrát déle.

Tabulka č. 6 „Celkový počet začínajících studujících a absolventů VPŠ MV v Jihlavě (SPŠ MV v Jihlavě) v letech 2005 – 2009“

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Počet nastupujících	108	95	157	370	344
Počet absolvujících	104	89	144	354	324
Úspěšnost v %	93,7%	91,7%	94,9%	95,7%	94,19 %

Poznámka: ZOP 12 od 1. 9. 2005 do 1. 12. 2007
 ZOP 9 od 1. 12. 2007 do 1. 9. 2008
 ZOP 6 od 1. 9. 2008 do 1. 12. 2009

3.2 Metody, formy, obsahy a cíle výchovně vzdělávacího procesu

Výchovně vzdělávací proces ve vzdělávacích programech pro „policejní nováčky“ je v policejních školách orientován převážně na cílovou skupinu dospělých ve věku 20 – 25 let. Dospělý již má vytvořeny určité znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které násobí vlastními životními zkušenostmi. Proto i přístup k dalšímu vzdělávání konfrontuje s očekávanou představou. Tato specifika jsou usměrňována především volbou odpovídajících metod a forem výchovně vzdělávacího procesu.

Vyučovací metody a organizační formy výuky využívané ve výchovně vzdělávacím procesu by měly směřovat k jeho facilitaci. Proto jsou voleny tak, aby spolupůsobily a směřovaly k dosahování vzdělávacích cílů, které jsou definovány rámcovým vzdělávacím programem v příslušných doménách a taxonomických úrovních.

Nejčastěji používané metody jsou slovní, práce s učebnicí (s knihou), názorně demonstrační a situační.³⁰

Slovní metody monologické

a) vysvětlování patří k nejméně používaným metodám. Učitel objasňuje zákonitosti a vnitřní vztahy, žák zapojuje vyšší úroveň myšlení, analyzuje a zobecňuje. Metodu lze rovněž užít i v případě, že studující nepochopil látku. Nepůsobí zpravidla osamoceně, ale podporuje a rozvíjí např. dialog mezi učitelem a žákem nebo žáky vzájemně.

b) přednáška je považována za velmi náročnou formu slovních metod jak pro přednášejícího, tak pro posluchače. Od učitele vyžaduje trvalý kontakt s žákem, od žáka zvýšené intelektuální úsilí s nezbytnou pozorností. Učitel poskytuje žákům logicky uspořádané poznatky. Pro optimalizaci bývá doplňována průběžnou zpětnou vazbou mezi žákem a učitelem. Pro začínající policisty je tato metoda neocenitelná i jako trénink k zápisu poznámek a podstatných myšlenek, se kterými se bude setkávat především v reálném výkonu služby při dokumentaci podaného vysvětlení k předmětné věci. Vhodným doplňkem přednášky je nejen klasická tabule, ale i v poslední době hojně využívaná výpočetní technika s audiovizuální projekcí.

c) instruktáž zpravidla verbální formou prezentuje objekt nebo činnost (teoretický úvod) před vlastní praktickou činností. V policejním školství je velmi rozšířena v oblastech výcviku, např. pro používání donucovacích prostředků, zbraně, služebních dopravních prostředků nebo spojovací a jiné policejní techniky.

³⁰ KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, s. 317-325.

Slovní metody dialogické

a) **rozhovor** je procesem výměny otázek a odpovědí mezi zúčastněnými, je orientován na aktivizaci žáků, nutí je k formulaci otázek, stručnosti, srozumitelnosti. Rozhovor kromě posilování komunikační dovednosti plní i funkci diagnostickou v závěru vyučovací jednotky, kdy ověřuje nejen znalosti, ale především míru porozumění, což je pro každého pedagoga cenné. Za rozvinutější formu rozhovoru je považován dialog, kterým se žák rovněž zdokonaluje v pokládání otázek, ale především v empatii a týmové spolupráci, což je pro další činnost začínajícího policisty nezbytné z důvodu dosahování služebních cílů úsilím nikoli zpravidla jednotlivce, ale celé skupiny.

b) **diskuse** navazuje na pokročilý dialog s cílem využít vědomostní potenciál všech zúčastněných při řešení stanoveného problému. Pokud má splnit didaktický cíl neměli by účastníci podcenit přípravu na něj. Učitel vystupuje z pozice moderátora a reguluje zapojení všech žáků včetně možného vzdalování se od tématu. Metodou diskuse žáci získávají zkušenosti s formulací vlastních argumentů k případným protitvrzením a učí se je obhajovat.

Metoda práce s učebnicí, s knihou

Směřuje žáky k efektivní práci s textem, čímž se zvyšuje jeho aktivita ve výchovně vzdělávacím procesu. Učí se pracovat např. s tabulkami, schémata, grafy a jinými písemnými informacemi a tím vniká hlouběji do podstaty studované problematiky. Pedagog může žákům zadat i samostatné studium vybraných kapitol, které následně společně vyhodnotí. V policejních školách se studující orientují nejen na učebnice, které jsou přímo spjaty s učební látkou, ale také na další podpůrnou literaturu a informační zdroje. V nich se učí vyhledávat potřebné informace a tím pronikají do procesu sebevzdělávání, které jsou nezbytné ve všech oblastech rozvoje individua.

Metody názorně demonstrační

K těmto metodám lze zařadit pozorování předmětů a jevů, demonstrace předmětů, činností, pokusů, dynamických a statických modelů. Optimálně provedená demonstrace není pouhou observací, ale také procesem podporujícím myšlení žáků.³¹

³¹ ŠEBESTOVÁ, D. *Základy pedagogiky pro začínající učitele středních policejních škol MV a instruktory školních policejních středisek Policie ČR*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2002, s. 67.

Dalším významem této metody je podpora očekávané motivace, názorů a postojů ve vztahu k probírané látce.

Situační (případové) metody

V procesu přípravy nového policisty mají tyto metody velmi významné místo. V problémových situacích nacházejí žáci s využitím svých dosavadních vědomostí, dovedností, názorů a postojů správná řešení. Tím se potvrzují a upevňují, v předchozích etapách výuky, nabyté teoretické vědomosti a poznatky, které se pomocí těchto metod mění v potřebné praktické dovednosti.

V přípravě policistů jsou ze situačních metod nejvíce využívány modelové situace a to jak pro vlastní výuku, tak pro pedagogickou diagnostiku u závěrečných zkoušek. Specifický výkon policejní činnosti se opírá především o dokonalou znalost právních norem, které lze aplikovat v konkrétním zákroku nebo úkonu, o taktické a komunikativní zásady, o dokonalé využití technických prostředků (donucovací prostředek, služební zbraň, radiostanice nebo služební vozidlo) a schopnost administrativního zadokumentování a vložení do policejních informačních systémů.

Při modelové situaci, která simuluje, např. vstup do obydlí v případě důvodného podezření na ohrožení života nebo zdraví jeho obyvatel, aplikuje studující všechna výše uvedená pravidla a po realizaci učitelé zdůvodní, proč volil právě tento způsob.

V podmínkách základní odborné přípravy v policejních školách jsou využívány tyto druhy modelových situací:³²

a) dílčí modelové situace jsou realizovány v jednotlivých předmětech. Studující si prohlubuje praktické dovednosti v průběhu výuky konkrétní oblasti, např. kontrola totožnosti osoby, vyřízení blokové pokuty.

b) komplexní modelové situace učitel využívá při ukončení tematického celku nebo vzdělávacího okruhu, kdy pověří studujícího řešením situace, která v sobě kumuluje znalosti a dovednosti z různých předmětů (např. Právo, Služba pořádkové policie nebo Kriminalistika). Úkolem studujícího je vyřešení situace s propojením jednotlivých na sebe navazujících úkonů v komplexní činnosti (např. činnost na místě trestného činu krádeže vloupáním).

³² ŠEBESTOVÁ, D. *Základy pedagogiky pro začínající učitele středních policejních škol MV a instruktory školních policejních středisek Policie ČR*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2002, s. 69-70.

c) **soubory modelových situací prováděné v přímém výkonu služby** jsou realizovány v přímém výkonu služby na základních útvarech Policie ČR, na kterých se kromě pedagogů policejní školy zúčastňují i kmenoví policisté a jejich nadřízení.

Pro pedagogickou účinnost modelových situací je nezbytná jejich analýza a vyhodnocení, které jsou využitelné jak učitelem, tak žákem. Proto se z modelových situací pořizuje videozáznam (za dodržení zákonných podmínek), který zúčastněným i ostatním hodnotitelům umožňuje rozebrat a odůvodnit předchozí postup.

Hraní rolí v rámci modelových situací plní funkci nejen vzdělávacího charakteru, ale také v oblasti sociálních kompetencí, kdy jedinec poznává nejen sám sebe, ale také očekávané chování v prostředí sociální skupiny, které je členem. Tento druh sociálního učení je jakýmsi předpokladem pro celoživotní proces sebevýchovy jedince.

Organizační formy výuky v policejních školách lze obecně členit dle těchto kritérií:³³

a) podle prostředí – výuka probíhá v kmenové třídě (výklad teoretické látky), ve specializovaných učebnách školy (modelové situace, výpočetní technika) a v prostředí reálného výkonu služby (dopravně bezpečnostní akce v konkrétním regionu).

b) podle uspořádání žáků – frontální výuka (běžná teoretická výuka v kmenové třídě), skupinová výuka (rozdělení žáků do skupinek dle jednotlivých pracovišť v rámci komplexních modelových situací) a individuální výuky (konzultace žáka s učitelem).

c) podle času – základní formou vyučování je vyučovací hodina trvající 45 minut.

³³ PRŮCHA, J. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995, s.140-141.

Charakteristiky jednotlivých předmětů vyučovaných v rámci kurzu Základní odborné přípravy (ZOP):

Právo (PRA)

V předmětu Právo³⁴ získávají studující základní znalosti právního systému České republiky a jejího v postavení v Evropské unii a právních disciplín úzce souvisejících s výkonem policejní činnosti, především s přestupkovým a trestním právem. Cílem předmětu je prohloubit právní vědomí policisty a připravit ho na samostatné a kvalifikované posuzování a řešení situací, se kterými se setká při výkonu základních policejních činností. Důraz se klade na použití nabytých vědomostí v praxi a vytvoření návyků potřebných pro práci policisty.

Výuka probíhá především formou výkladu a praktických cvičení, znalosti a dovednosti získané v předmětu právo se uplatňují v modelových situacích a integrované výuce především při právní kvalifikaci protiprávního jednání.

Služba pořádkové policie (SPP)

V předmětu Služba pořádkové policie³⁵ získávají studující základní znalosti o organizaci, řízení a úkolech Policie ČR. Zvláštní pozornost se věnuje povinnostem a oprávněním policisty, taktickým zásadám provádění služebních zákroků a úkonů a použití donucovacích prostředků včetně zbraně. Cílem předmětu je zformovat adekvátní služební postoje policisty, vybavit ho základními znalostmi, dovednostmi a návyky potřebnými pro výkon služby. Pozornost je věnována i součinnosti a spolupráci pořádkové policie s ostatními složkami.

Výuka probíhá formou výkladu, praktických cvičení a modelových situací. Jde o předmět, který je úzce provázán s řadou dalších předmětů. Proto je u něj integrace a kooperace s jinými předměty nezbytná. Tvoří východisko pro zajištění komplexní připravenosti studujících. Zaměřuje se na tvořivou aplikaci právních norem a na získání schopnosti řešit široké spektrum situací z policejní praxe.

³⁴ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.

³⁵ Tamtéž.

Kriminalistika (KRI)

V předmětu Kriminalistika³⁶ získávají studující znalosti a dovednosti potřebné při identifikaci osob a věcí a při prvotních úkonech na místě činu. Jsou seznámeni s kriminalistickým informačním systémem, kriminalistickou taktikou a metodami práce. Policisté získají informace o možnostech kriminalistických metod a prostředků. Seznámí se s druhy stop a jejich informační hodnotou, naučí se postupům jak stopy na místě činu ochránit před znehodnocením a zachovat pro další vyhodnocování. Cílem je připravit studující na samostatnou aplikaci získaných vědomostí a dovedností v policejní praxi se zvláštním akcentem na respektování etiky policejní práce.

Výuka probíhá formou výkladu, praktických cvičení a modelových situací. Na předmět Kriminalistika obsahově navazují další vyučované předměty přímé bezpečnostní povahy vyžadující zjišťování, zajišťování a vyhodnocování různých druhů kriminalistických stop a důkazů.

Služba dopravní policie (SDP, předmět DPP byl integrován do předmětu v ZOP 6)

V předmětu Služba dopravní policie³⁷ získávají studující základní znalosti a dovednosti potřebné pro výkon služby v oblasti dohledu na silniční provoz. Studující se seznámí s právní úpravou činnosti policistů v oblasti provozu vozidel na pozemních komunikacích a její aplikací včetně použití technických prostředků v rámci Policie ČR. Pozornost je věnována také problematice zvyšování bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Důležitou součástí výuky jsou praktická cvičení a modelové situace, pomocí kterých získají policisté dovednosti a návyky potřebné pro praktický výkon služby. Důraz je kladen na praktický nácvik základních činností, jako je zastavování vozidel, řízení provozu a řešení přestupků v dopravě. Při zpracovávání související dokumentace se klade důraz na věcnou i jazykovou správnost.

V předmětu Služba dopravní policie je nyní zařazena také oblast dopravních prostředků policie, například řízení vozidel vybavených zvláštním výstražným

³⁶ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.

³⁷ Tamtéž.

zařazením, taktika využití služebního vozidla před, při a po zákroku, zásady bezpečné jízdy při jízdě se zvláštním výstražným zařízením, apod. S ohledem na relativně vysokou nehodovost policistů v silničním provozu se klade důraz na vytvoření adekvátních postojů při řízení služebního motorového vozidla.

Komunikace a policejní etika (zkratky předmětu v jednotlivých typech ZOP: PSE – ZOP 12, PEK – ZOP 9, KPE – ZOP 6)

V předmětu Komunikace a policejní etika³⁸ získávají studující komunikativní, personální, občanské a sociální kompetence pro výkon policejní činnosti. Profesionální postoj policisty je vytvářen na základě etického kodexu. Teoretické poznatky získané v tomto předmětu jsou základem pro výcvik komunikačních dovedností při jednání s občany. Cílem předmětu je naučit policistu ovládat své jednání, přiměřeně komunikovat a jednat s lidmi v rozmanitých situacích, které vyplývají z policejní služby, vytvořit postoje, které jsou u policisty žádoucí. Vzhledem k množství zátěžových situací, kterým je policista vystaven ve službě i mimo ni, je třeba věnovat pozornost zvyšování odolnosti vůči stresu a zvládnání stresu. Výuka probíhá především formou praktických cvičení a modelových situací, ve kterých je kladen důraz na psychologické okolnosti a podmínky služebních úkonů a zákroků.

Administrativa a informační technologie (AIT)

Tento předmět³⁹ v ZOP 6 vznikl jako výsledek integrace dvou předmětů, které se v ZOP 12 a ZOP 9 vyučovaly samostatně: Technika administrativy a Informační technologie. V předmětu Administrativa a informační technologie se studující učí získávat a zpracovávat informace. Cílem předmětu je připravit policistu, který bude ve své práci kvalifikovaně využívat informačních a komunikačních technologií, samostatně aktualizovat a vytěžovat vybrané policejní informační systémy, získávat, třídit, analyzovat a interpretovat informace a vhodným způsobem je prezentovat. Studující současně získají základní orientaci v technice administrativy, seznámí se s evidencí, zpracováním, přepravou a ochranou písemností a utajovaných informací. Cílem je připravit policistu na tvorbu a zpracovávání základních služebních písemností za současného uplatňování zásad spisové služby a ochrany utajovaných informací.

³⁸ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.

³⁹ Tamtéž.

Výuka probíhá kombinací výkladu a praktické práce na osobním počítači s preferencí praxe. Znalosti a dovednosti se uplatňují v modelových situacích při zpracovávání písemné dokumentace ukládané do různých policejních informačních systémů. Při práci s texty se dbá i na jazykovou správnost.

Příprava k použití donucovacích prostředků (PDP)

Předmět Příprava k použití donucovacích prostředků⁴⁰ rozvíjí u studujících tělesnou zdatnost. Systematicky rozvíjí pohybové schopnosti, speciální pohybové dovednosti a návyky potřebné pro použití donucovacích prostředků při služebních zákrocích. Je nacvičována i taktika služebních zákroků a úkonů při kontrole osob a vozidel. Cílem předmětu je připravit policistu na provádění služebních zákroků při zajištění vlastní bezpečnosti a bezpečnosti dalších členů hlídky v souladu s příslušnou právní úpravou a etikou policejní práce.

Výuka probíhá formou praktických cvičení a modelových situací, které se co nejvíce přibližují reálným situacím, při kterých dochází ke konfliktům přerůstajícím do použití adekvátních donucovacích prostředků.

Příprava k použití služební zbraně (zkratky předmětu STP - ZOP 12, PPZ - ZOP 9)

V předmětu Příprava k použití služební zbraně⁴¹ získávají studující dovednosti a návyky potřebné pro bezpečnou manipulaci se služební zbraní. Hlavní důraz je kladen na praktický nácvik použití služební zbraně s využitím zásad policejní taktiky. Cílem předmětu je vybavit policistu potřebnými střeleckými dovednostmi, naučit ho bezpečně manipulovat se služební zbraní, bezpečně ji nosit a ukládat a připravit ho na správné a efektivní použití služební zbraně za dodržení příslušných právních i interních předpisů. Součástí praktického výcviku jsou i základy střelecké taktiky v rámci spolupráce policejní hlídky. Výuka probíhá především formou praktických cvičení na střeleckém trenažéru nebo střelnici.

⁴⁰ VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.

⁴¹ Tamtéž.

Spojovací příprava (SJP)

V předmětu Spojovací příprava⁴² získávají studující znalosti a dovednosti v oblasti systému spojení MV ČR se zaměřením na obsluhu spojovacích prostředků systému PEGAS. Cílem předmětu je připravit policistu na využívání spojovacích systémů tak, aby je mohl bezchybně využívat při své práci. Důraz se klade na praktickou obsluhu základních telekomunikačních a radiokomunikačních prostředků, pozornost se věnuje i srozumitelnému ústnímu projevu při jejich používání.

Výuka probíhá především formou praktických cvičení, která se co nejvíce blíží reálným situacím ve výkonu služby, při kterých je nezbytné dodržovat zásady hlásné služby. Znalosti a dovednosti získané v předmětu spojovací příprava se uplatňují v modelových situacích při všech simulovaných služebních činnostech.

Zdravotnická příprava (ZDP)

V předmětu Zdravotnická příprava⁴³ získávají studující základní znalosti postupu při poskytování první pomoci a právních norem, upravujících organizaci postupu. Cílem předmětu je naučit policistu poskytnout první pomoc při poraněních a úrazech, se kterými může přijít do styku při výkonu služby. Důraz se klade na získání praktických dovedností potřebných k poskytování první pomoci.

Výuka probíhá formou výkladu a praktických cvičení. Znalosti a dovednosti získané v předmětu zdravotnická příprava se uplatňují v modelových situacích.

Cíle vzdělávání a výcviku v základní odborné přípravě směřují k tomu, aby absolventi se zřetelem k potřebě výkonu povolání policisty posílili klíčové (komunikativní, personální, sociální) kompetence a občanské kompetence (oblast realizace osobního potenciálu a zapojení do společnosti, osobnostní profil) a vytvořili kompetence odborné (oblast etiky policejní práce, chování k občanům, odbornost a právní vědomí).⁴⁴

⁴² VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Tamtéž.

3.3 Systém učebních textů

Policejní školy byly v nedávné minulosti vybavovány studijní literaturou centrálně dodávanou Ministerstvem vnitra ČR. Tato literatura sice pokrývala všechny vyučované problematiky, ale byla v takovém rozsahu, který byl pro nastupujícího policistu (studujícího základní odbornou přípravu) obtížně využitelný a uchopitelný. Proto v souvislosti s kurikulární reformou policejního školství došlo k revizi i učebních textů. Za tímto účelem byla Ministerstvem vnitra ČR zřízena ediční rada pečující o tvorbu učebních dokumentů.

Hlavním cílem ediční rady je pokrýt učebními texty celou šíři vyučované problematiky v rozsahu a kvalitě, která vychází ze závazných pedagogických dokumentů jako jsou profil absolventa a rámcový vzdělávací program. Učební texty musí tedy respektovat především zadání, tj. podporovat stanovené vzdělávací cíle a jejich naplňování. Obdobně se tato problematika dotýká i oblasti pedagogické diagnostiky, kdy není možné jednak prověřovat něco, co nebylo obsahem učební látky a naopak, ale také to, co chybělo ve studijní literatuře. Vzhledem k neustálému vývoji v oblastech policejní práce a měnící se legislativě je nezbytné udržovat učební texty v aktuální podobě. Proto vznikla určitá dělba práce v rámci ediční rady, kdy jednotlivé policejní školy garantují jednotlivé předměty základní odborné přípravy spolu s problematikou jak učebních textů, tak pedagogické diagnostiky (didaktické testy, praktické a teoretické části závěrečných zkoušek).

Učební texty v policejních školách nejsou jen v tištěné podobě, ale jsou zpracovávány i na paměťových nosičích (CD, DVD), které využívají jak studující, tak pedagogové k přípravě na vyučování. Významným faktorem pro vlastní práci s učebním textem je tedy i jeho „přitažlivost“ nejen obsahová, kdy poskytuje odpovědi na zkuškové otázky nebo návody na zvládnutí různých služebních situací, ale i formální stránka, kdy studující ocení jedno souhrnné skriptum formátu A4 před několikanásobným množstvím skript různých formátů z jednotlivých vyučovaných disciplín.

Složitost tvorby kvalitních učebních textů je důvodem ke spolupráci s renomovanými pracovišti (např. Národní ústav odborného vzdělávání Praha), které v rámci ediční rady pořádají semináře a instrukčně metodická zaměstnání k efektivní

tvorbě učebních textů. Ediční rada pravidelně evaluuje kvalitu učebních textů a analyzuje jejich obsah s potřebou zadání vzdělávací aktivity, věcnou správnost, didaktiku úroveň, adekvátní rozsah a v neposlední řadě i motivaci pro jejich používání.

Nový učební text pro základní odbornou přípravu je tvořen pouze jedním skriptem, které je strukturováno rozsahem a obsahem dle jednotlivých vyučovacích předmětů. Pro zpětnou vazbu studujícím byl u každého vyučovaného předmětu v úvodu vyznačen seznam naplňovaných vzdělávacích cílů garantovaných předmětem s odkazem na příslušné stránky textu. Tímto pojetím jsou studujícím zprostředkovány cíle a kompetence, kterými musí disponovat na závěr studia a které jsou rovněž přezkušovány. Učební texty jsou konstruovány nejen pro potřeby studia základní odborné přípravy, ale měly by sloužit jako podklady k vykonání nezbytné služební zkoušky dle platné legislativy. Proto jsou studujícím po absolvování studia základní odborné přípravy policejní školou věnovány.

3.4 Evaluace výchovně vzdělávacího procesu

S tvorbou nových vzdělávacích programů pro začínající policisty bylo nezbytné vytvořit systém hodnocení vybraných pedagogických jevů, ke kterým dochází v průběhu edukace a jejich sledování a vyhodnocování zajišťuje trvalou péči o výchovně vzdělávací proces a především o výsledky vzdělávání.

Evaluace je v policejním školství prováděna v několika úrovních a souvisí se subjekty, které se na vzdělávání podílejí nebo vytvářejí vzdělávací zakázku. Vrcholné hodnocení výsledků vzdělávání je prováděno pravidelně Policejním prezidiem ČR a Ministerstvem vnitra, kteří jsou v rolích zadavatelů a posléze odběratelů služby, kterou produkují policejní školy ve formě např. nových policistů zařazovaných na počátku své služební kariéry na základní funkce na nejnižších policejních útvarech. Jejich přístup k evaluaci je však globální bez hlubšího vhledu do edukačních procesů policejních škol. Naproti tomu policejní školy vytvářejí evaluační mechanismy, které jsou konstruovány na konkrétní školní podmínky a specifika.

Vzhledem k tomu, že policejní školství se věnuje především odbornému vzdělávání a profesní přípravě policistů, zaměřuje svoji pozornost v procesu evaluace na oblast realizovaných vzdělávacích programů a jejich kurikul, což souvisí s cílem

připravit nového policistu v souladu s profesním profilem. Dále se evaluace zaměřuje na výsledky vzdělávání, které jsou sledovány v průběhu celého studia a v jeho závěru.⁴⁵

Do systému evaluace prováděné policejními školami patří oblast pedagogické diagnostiky zaměřené na konkrétního studujícího, který je v přesně stanoveném nebo náhodném okamžiku diagnostikován a tím komparován se vzdělávacími standardy vzdělávacího programu.⁴⁶ Ve vzdělávacím programu základní odborné přípravy jsou nastaveny následující formy pedagogické diagnostiky vycházející ze závazné pedagogické dokumentace v tomto případě Rámcového vzdělávacího programu pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie.

Průběžné hodnocení

Znalosti, dovednosti a hodnotitelné postoje studujících, odpovídající zařazení vzdělávacího cíle do tematického vzdělávacího okruhu v rámcovém vzdělávacím programu, jsou příslušnými vyučujícími v každém předmětu průběžně zaznamenávány a hodnoceny známkou 1 - 5. V případě, že vyučující hodnotí studujícího z daného předmětu na závěr tematického vzdělávacího okruhu známkou 4 nebo 5, studující nespĺňuje požadovaná kritéria.

Předmětová přezkoušení

Předmětová přezkoušení jsou hodnocena známkou 1 - 5 a jsou organizována v rámci časové dotace předmětu. Hodnocení z předmětových přezkoušení se započítávají do průběžného hodnocení příslušného předmětu a je nutné je posuzovat z tohoto pohledu.

Zkoušky na závěr tematického vzdělávacího okruhu

Na závěr vybraných tematických vzdělávacích okruhů je zařazena zkouška. Jejím cílem je ověření intelektuálních dovedností studujících, jejich schopností spojovat získané znalosti a dovednosti různých disciplin integrovaných v příslušném tematickém vzdělávacím okruhu do jednoho funkčního celku a tím prokázat splnění cílů vzdělávání.

Didaktický test

Po ukončení tematického vzdělávacího okruhu a na závěr studia absolvuje studující didaktický test, který ověří jeho teoretické znalosti a dovednosti, které

⁴⁵ PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 126 – 128.

⁴⁶ Tamtéž s. 133 -134.

vyplývají z rámcového vzdělávacího programu. Struktura didaktického testu respektuje testologické zásady, jednotlivé testy jsou samostatně generovány z celkové baterie otázek v přesně určených proporcích jednotlivých zastoupených předmětů. Ke splnění didaktického testu je nastavena minimální hladina na 80% úspěšných odpovědí. Odpovědi na otázky didaktického testu jsou vždy čtyři uzavřené distraktory, z nichž je právě jeden správný. Didaktické testy jsou v policejním školství vnímány jako nástroj pro objektivní zjišťování a vyhodnocování úrovně vědomostí a dovedností žáků jak v rámci jedné policejní školy, tak v celém systému policejních škol.⁴⁷

Závěrečná zkouška

Základní odborná příprava je zakončena závěrečnou zkouškou. Podmínkou přistoupení k závěrečné zkoušce je, že studující byl ve všech předchozích předepsaných zkouškách na závěr tematických vzdělávacích okruhů hodnocen výrokem „splnil“. Závěrečná zkouška se skládá z ústní a praktické zkoušky.

Ústní část závěrečné zkoušky probíhá formou odpovědi na zkušební otázku, která může být obsahově tvořena podotázkami nebo formou odpovědi na několik zkušebních otázek z různých obsahových okruhů, odpovídajících samostatně vyučovaným předmětům. Součástí nebo i výlučným obsahem ústní zkoušky může být obhajoba písemné závěrečné práce nebo řešení reálné případové situace. Příprava k vykonání ústní části závěrečné zkoušky trvá nejméně 15 minut. Ústní část závěrečné zkoušky trvá zpravidla stejnou dobu jako příprava na ni.

Praktická zkouška je realizována inscenační metodou jako řešení simulovaného případu. Studující formou losu zvolí jednu ze zkušebních otázek, jejíž řešení následně předvádí před zkušební komisí. Dále následuje pohovor studujícího se členy zkušební komise. V jeho monologické části může studující popsat a vysvětlit svůj předchozí postup při řešení vylosovaného případu. V následném dialogu studující odpovídá na otázky členů zkušební komise.

Znalosti, dovednosti a postoje studujícího v průběhu praktické zkoušky hodnotí zkušební komise z hlediska čtyř vzájemně provázaných oblastí (pilířů):

- právního aspektu řešení služebních úkolů,

⁴⁷ PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 135.

- volby správného jednání (taktických postupů k dosažení stanoveného cíle a správné komunikace),
- zvládnutí technických prostředků přidělených pro výkon služby,
- administrativního aspektu.

Pro úspěšné vykonání závěrečné zkoušky musí být studující hodnocen „splnil“ z obou jejích částí.

Pedagogická diagnostika u jednotlivých druhů ZOP prošla vývojem, který byl determinován především aplikační praxí. V ZOP 12 studující absolvoval během čtyř tematických okruhů celkem osm diagnostických forem, v ZOP 9 sedm forem a v ZOP 6 čtyři. Vyšší míra diagnostikování studujících přináší detailnější a objektivnější zpětnou vazbu pedagogovi, studentovi i managementu škol o pedagogické úspěšnosti či neúspěšnosti výuky.

Základním principem zůstává, že diagnostická forma je podřízena stanovené úrovni vzdělávacího cíle. To znamená, že teoretickou znalost lze ověřit ústním přezkoušením nebo didaktickým testem, ale praktickou dovednost nebo schopnost je nutné ověřit praktickou zkouškou. Výčet jednotlivých diagnostických forem užívaných v různých typech ZOP je pro srovnání uveden v tabulkách č. 8, 9 a 10.

Tabulka č. 8 „Formy pedagogické diagnostiky v ZOP 12“⁴⁸

Téma	Diagnostická forma
I.	1. Písemný didaktický test - (sada otázek 1, PC)
II.	2. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2, PC) 3. Zkouška z právní kvalifikace
III.	4. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2+3, PC) 5. Zkouška z policejní činnosti (případová studie)
IV.	6. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2+3+4, PC) 7. Zkouška ze služební přípravy (kondiční, donucovací prostředky a služební zbraň) 8. Závěrečná zkouška (ústní a praktická část)

⁴⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2005.

Tabulka č. 9 „Formy pedagogické diagnostiky v ZOP 9“⁴⁹

Téma	Diagnostická forma
I.	1. Zkouška z právní kvalifikace 2. Písemný didaktický test - (sada otázek 1, PC)
II.	3. Zkouška z policejní činnosti (případová studie) 4. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2, PC)
III.	5. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2+3, PC) 6. Zkouška ze služební přípravy (kondiční, donucovací prostředky a služební zbraň) 7. Závěrečná zkouška (ústní a praktická část)

Tabulka č. 10 „Formy pedagogické diagnostiky v ZOP 6“⁵⁰

Téma	Diagnostická forma
I.	1. Písemný didaktický test - (sada otázek 1, PC)
II.	2. Písemný didaktický test - (sady otázek 1+2, PC) 3. Zkouška ze služební přípravy (kondiční, donucovací prostředky a služební zbraň) 4. Závěrečná zkouška (ústní a praktická část)

3.5 Dílčí závěr

Policejní vzdělávání prošlo v několika posledních letech a stále prochází celou řadu změn souvisejících jak s civilní školní reformou, tak s přeměnou Policie ČR. Tyto změny modifikují především výchovně vzdělávací proces všech policejních škol. Snahou je proto přizpůsobit tento proces novým podmínkám a potřebám policejního sboru. Současný systém policejního vzdělávání neumožňuje žádné policejní škole tvorbu vzdělávacích aktivit, kterými by zabezpečila pedagogické výkony a přitom nebyly nikým z výkonných útvarů Policie ČR požadovány. Platí tedy, že každá vzdělávací aktivita musí reflektovat skutečnou potřebu a aby byla efektivní a funkční, musí být trvale zlepšována a kontrolována všemi zainteresovanými stranami. Dodržováním těchto pravidel se naplňuje zákaznický princip mezi objednavatelem a realizátorem vzdělávacích programů. Toto východisko je nejvíce patrné právě u nejrozšířenějšího vzdělávacího programu, kterým se právě ZOP. Policisté, kteří

⁴⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2007.

⁵⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2008.

zahajují služební kariéru a studují tento kurz, musí získat velmi kvalitní fundament, který je vybaví pro policejní službu na základních funkcích a vytvoří jim oporu a motivaci pro celoživotní vzdělávání nezbytné pro jejich osobnostní i profesní rozvoj.

Úspěšná realizace vzdělávacích programů závisí především na potenciálu škol, který lze vyjádřit především lidskými a věcnými zdroji. V policejních školách vyučují erudovaní pedagogové mající bohaté služební zkušenosti, které předávají prostřednictvím moderních pedagogických metod a forem především začínajícím policistům. Pedagogický proces se velmi intenzivně dotýká i studujících, kteří musí během studia získat požadované cílové kompetence. Školy zajišťují studujícím předpoklady pro jejich naplňování. Významnou roli plní i studijní opora, která poskytuje studujcímu potřebné množství poznatků pro splnění jak studijních nároků ve škole, tak později při absolvování služební zkoušky.

Úspěšnost studujících ZOP v naplňování kompetencí je trvale ověřována ve všech realizovaných typech tohoto vzdělávacího programu odpovídajícími nástroji pedagogické diagnostiky, což přináší potřebnou zpětnou vazbu studujícím i pedagogům o výsledcích činnosti.

4. Průzkum kvality vybraných vzdělávacích programů

4.1 Projekt průzkumu

Cíl praktické části

1. Komparace obsahů a cílů jednotlivých vzdělávacích programů základní odborné přípravy určených policistům zařazených do policejních škol na počátku služební kariéry (viz kapitola 2.3).
2. Získání názorů a postojů absolventů jednotlivých vzdělávacích programů základní odborné přípravy ve vztahu k výuce realizované v policejní škole.
3. Komparace počtů absolventů jednotlivých vzdělávacích programů základní odborné přípravy realizovaných v policejní škole (viz kapitola 3.1).
4. Získání názorů a postojů pedagogů policejní školy k problematice kvality jednotlivých vzdělávacích programů základní odborné přípravy.
5. Navržení opatření vedoucích ke zvýšení efektivity edukace při realizaci vzdělávacích programů.

Hypotézy:

č.1 Více než 50 % absolventů policejní školy vyjadřuje spokojenost s kvalitou výuky realizovanou ve vzdělávacích programech základní odborné přípravy určené k přípravě policistů zahajujících služební kariéru.

č.2 Více než 50 % pedagogů policejní školy hodnotí vzdělávací programy základní odborné přípravy jako adekvátní k přípravě policistů zahajujících služební kariéru.

Charakteristika metod zpracování diplomové práce

Obecný popis metod využitých při zpracování této diplomové práce je již zmíněn v úvodu. Praktická část diplomové práce bude využívat explorační metody realizované technikou dotazníkového šetření. Tato metoda bude uplatněna na průzkumný vzorek studujících (249 ze tří realizovaných modelů základní odborné přípravy ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6) a pedagogů (10 učitelů s různou pedagogickou praxí).

Charakteristika výběrového souboru

První výběrový soubor bude záměrně tvořen absolventy vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6 určených pro začínající policisty realizovaných v policejních školách Ministerstva vnitra od roku 2006 do současnosti. Vzhledem k tomu, že od roku 2005 byly v policejním školství realizovány tři modely výše uvedených vzdělávacích programů, bylo využito dotazníků, které byly k evaluaci využívány s různými doplněními od roku 2006 do roku 2009 .

Druhý výběrový soubor budou tvořit záměrně vybraní pedagogičtí pracovníci, kteří mají vlastní pedagogické zkušenosti s uvedenými navazujícími vzdělávacími programy. Oba výběrové soubory budou získány z Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Jihlavě.

4.2 Výsledky průzkumu

Charakteristika výběrového souboru – absolventi základní odborné přípravy

Průzkum obsahoval tři kategorie absolventů základní odborné přípravy (ZOP) a to ZOP 12 (absolventi srpen 2006), ZOP 9 (absolventi srpen 2008) a ZOP 6 (absolventi srpen 2009). Návratnost dotazníků u obou skupin byla 100 %. Jejich zjišťovaná demografická data jsou uvedena v následujících tabulkách č. 11 až 15.

Tabulka č. 11 „Počet respondentů a členění dle pohlaví“

	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
Muži	53	71	86
Ženy	8	13	18
Celkový počet	61	84	104

Tabulka č. 12 „Služební zařazení respondentů“

	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
Dopravní inspektorát	24	20	25
Dopravní oddělení	0	5	5
Dopravní odbor	2	0	0
Dálniční oddělení	1	2	8
Obvodní oddělení	23	40	43
Jiná složka	11	17	23
Celkový počet	61	84	104

Tabulka č. 13 „Věkové kategorie respondentů“

	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
Do 21 let včetně	25	55	41
Od 22 do 25 let	24	22	37
Od 26 do 35 let	11	6	19
Od 36 do 45 let	1	1	7
46 let a starší	0	0	0
Celkový počet	61	84	104

Tabulka č. 14 „Doba služební praxe respondentů“

	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
Do 3 měsíců včetně	43	49	2
Od 4 do 6 měsíců	16	32	12
Od 7 do 9 měsíců	2	1	55
Od 10 do 12 měsíců	0	0	32
Nad 12 měsíců	0	2	3
Celkový počet	61	84	104

Tabulka č. 15 „Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů“

	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
SOU s maturitou	10	23	32
SOŠ	39	52	61
Gymnázium	8	8	8
VOŠ	3	1	1
VŠ - bakalářský stupeň	0	0	2
VŠ - magisterský stupeň	1	0	0
Celkový počet	61	84	104

Charakteristika výběrového souboru – pedagogičtí pracovníci

Průzkum obsahoval pedagogy Vyšší policejní školy MV v Jihlavě, kteří od září roku 2005 do srpna 2009 vyučovali v kurzu základní odborné přípravy (ZOP). Jejich zjišťovaná demografická data jsou uvedena v následujících tabulkách č. 16 – 19.

Tabulka č. 16 „Počet respondentů a členění dle pohlaví“

Muži	5
Ženy	5
Celkový počet	10

Tabulka č. 17 „Věkové kategorii pedagogů“

Do 35 let včetně	1
Od 36 do 45 let	3
Od 46 do 55 let	5
56 let a starší	1
Celkový počet	10

Tabulka č. 18 „Délka pedagogické praxe pedagogů“

Do 5 let včetně	2
Od 6 do 10 let	2
Od 11 do 15 let	4
Od 16 let do 20 let	0
Nad 20 let a více	2
Celkový počet	10

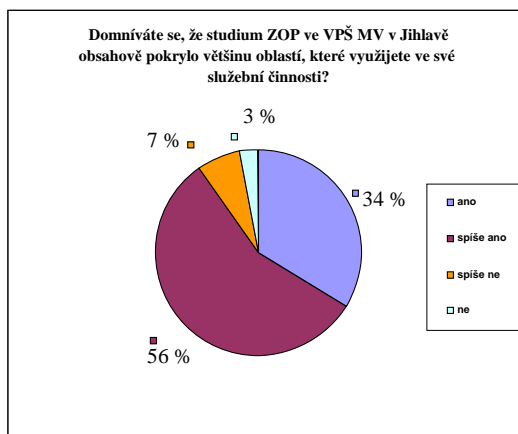
Tabulka č. 19 „Nejvyšší dosažené vzdělání pedagogů“

Bakalářské	2
Magisterské	8
Jiné	0
Celkový počet	10

Evaluační dotazník pro absolventy ZOP 12 a ZOP 9 vzhledem k postupnému procesu tvorby a potřeb v minulosti neobsahoval oddíl III., který byl vřazen až do dotazníku pro ZOP 6. Rovněž pasáž s obecnými vysvětleními v úvodní části dotazníku obsahující informaci o využití těchto dat pro diplomovou práci autora nebyla obsažena v předchozích dotaznících určených pro sběr dat absolventů ZOP 12 a ZOP 9. Uvedené dotazníky jsou používány ve Vyšší policejní škole MV v Jihlavě.

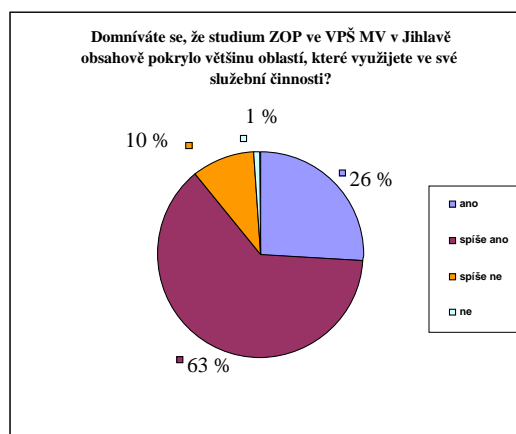
Graf č. 6 otázka č. II/1 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

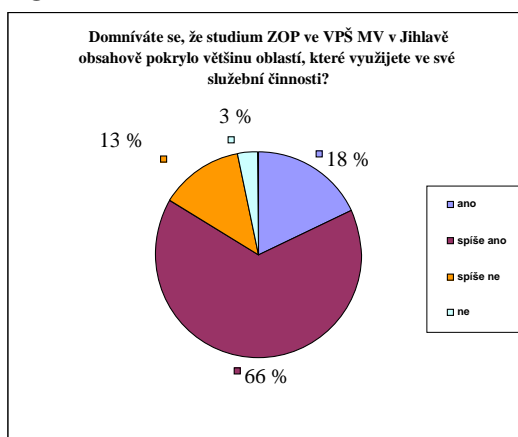
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	35	59	7	3

ZOP 9

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	22	53	8	1

ZOP 12

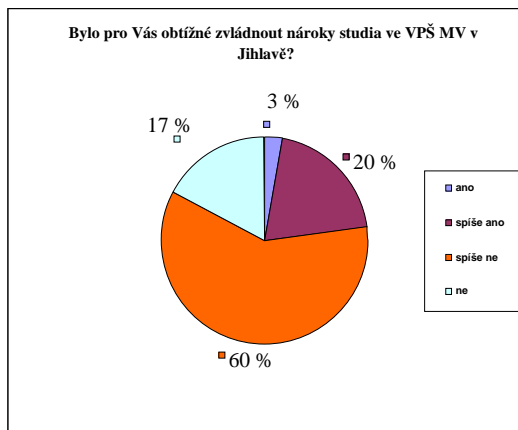
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	11	40	8	2

K otázce obsahového pokrytí využitelného ve služební praxi v jednotlivých družích ZOP se respondenti vyjádřili souhlasně (ano a spíše ano) u ZOP 6 v 90 %, u ZOP 9 v 89 % a u ZOP 12 v 84 %. Lze tedy konstatovat, že vnímání obsahového pokrytí kurzů respondenty je relativně vysoké. Zjištěný trend kladných odpovědí nasvědčuje tomu, že ZOP s kratší časovou dotací více obsahově pokrývá většinu oblastí, se kterými se policista ve své služební praxi setkává. Tento stav je vysvětlitelný tím, že

ZOP 12 a 9 poskytuje kvalifikaci až do šesté tarifní třídy a ZOP 6 pouze do čtvrté tarifní třídy dle katalogu činností.

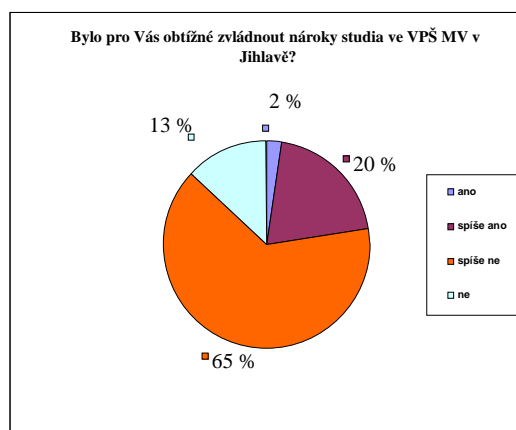
Graf č. 7 otázka č. II/2 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

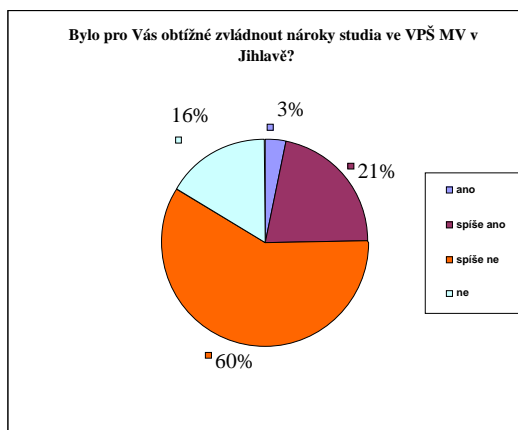
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	3	21	62	18

ZOP 9

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	2	17	54	11

ZOP 12

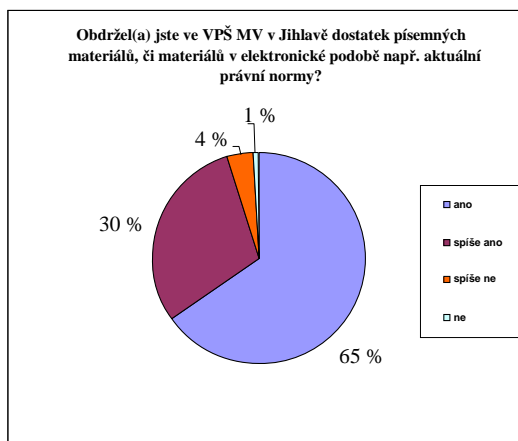

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	2	13	36	10

Otázka obtížnosti zvládnutí studia jednotlivých druhů ZOP byla respondenty vyjádřena velmi podobně. Kladné odpovědi (ano a spíše ano) označili respondenti u ZOP 6 v 20 %, u ZOP 9 v 15 % a u ZOP12 v 19 %. Lze tedy shrnout že 4/5 všech respondentů nemá s nároky studia ZOP vážnějších problémů.

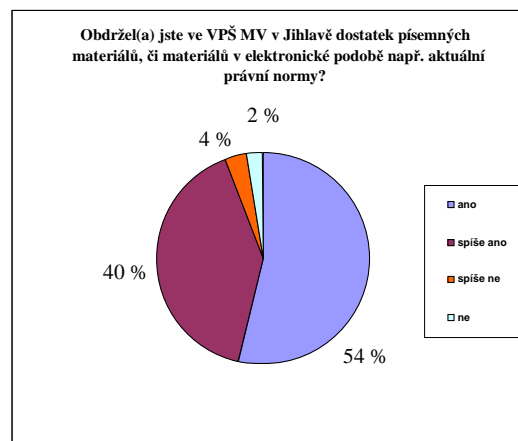
Graf č. 8 otázka č. II/3 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

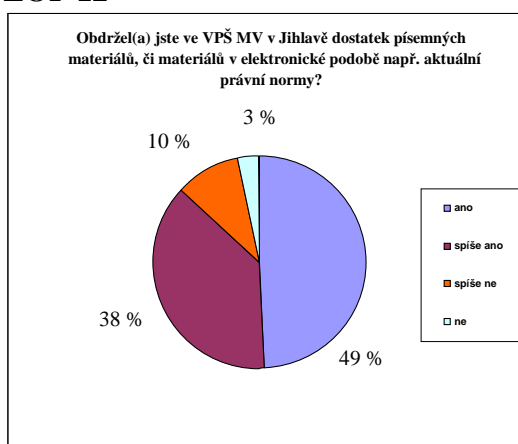
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	68	31	4	1

ZOP 9

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	45	34	3	2

ZOP 12

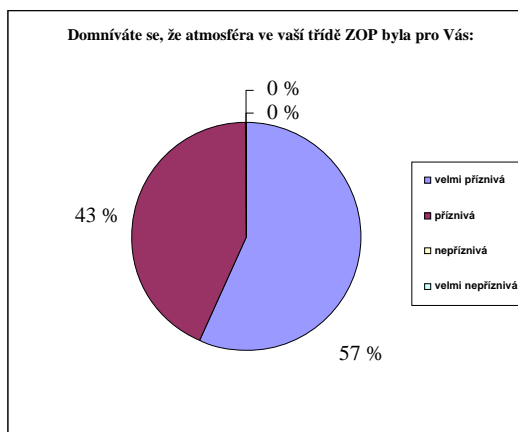
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	30	23	6	2

Problematika zajištění studijních materiálů v písemné nebo elektronické podobě byla respondenty kladně charakterizována u ZOP 6 v 95 %, u ZOP 9 v 94 % a ZOP 12 v 87 %. Nižší hodnotu zjištěných údajů u ZOP 12 lze pravděpodobně zdůvodnit počátečními obtížemi, které byly spjaty s tvorbou studijní opory, kdy se zcela měnilo původní pojetí studijní literatury, která neodpovídala nárokům kurikulární reformy policejního školství. Studující kurzu ZOP 9 a 6 již byli vybavováni studijní oporou

„šitou na míru“ konkrétnímu vzdělávacímu programu, čímž se společně zharmonizovaly stanovené vzdělávací cíle výuky, studijní literatura a pedagogická diagnostika.

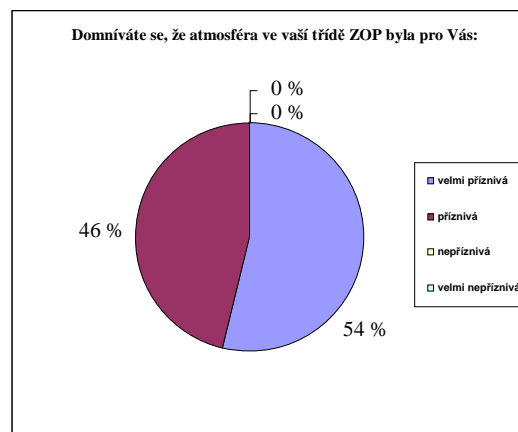
Graf č. 9 otázka č. II/4 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

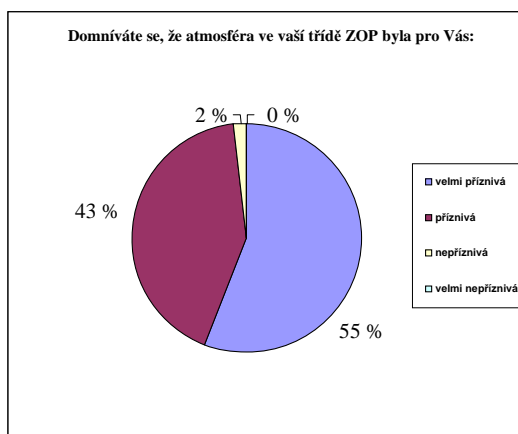
Odpověď	velmi příznivá	příznivá	nepříznivá	velmi nepříznivá
Počet	59	45	0	0

ZOP 9

Odpověď	velmi příznivá	příznivá	nepříznivá	velmi nepříznivá
Počet	45	39	0	0

ZOP 12

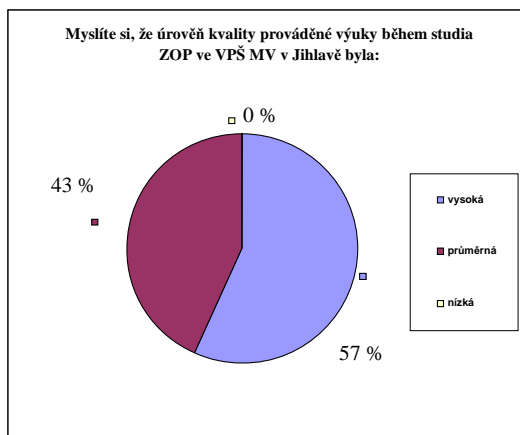

Odpověď	velmi příznivá	příznivá	nepříznivá	velmi nepříznivá
Počet	34	26	1	0

Další sledovanou oblastí bylo školní klima resp. atmosféra ve třídě, kdy se respondenti ze všech druhů ZOP vyjádřili (vyjma jednoho respondenta ZOP 12) v intencích velmi příznivá a příznivá. V bližším pohledu se velmi příznivá atmosféra třídy objevila u ZOP 6 v 57 %, u ZOP 9 v 54 % a u ZOP 6 v 55 %, příznivá atmosféra ZOP 6 v 43 %, u ZOP 9 v 46 % a u ZOP 6 v 43 %. Třídy jsou sestavovány personálním oddělením školy podle příslušnosti studujících ke konkrétnímu policejnímu celku (většinou krajskému ředitelství). Studující se proto ve většině případů vzájemně znají z útvarů, ve kterých měli společné služební zkušenosti před nástupem do policejní školy. S vysokou pravděpodobností se opět po absolvování ZOP na tyto útvary vrátí a budou sloužit se svými spolužáky, proto tato perspektiva může ovlivňovat vzájemné vztahy mezi spolužáky a činit je více kooperativními a přátelskými. Dalšími vztahy ovlivňujícími sociálně psychologické klima ve třídě jsou i vztahy mezi učiteli a žáky a učiteli navzájem. Z tohoto průzkumu vyplývá, že dotázaní žáci charakterizují tyto interakce spíše jako integrační než dezintegrační.⁵¹

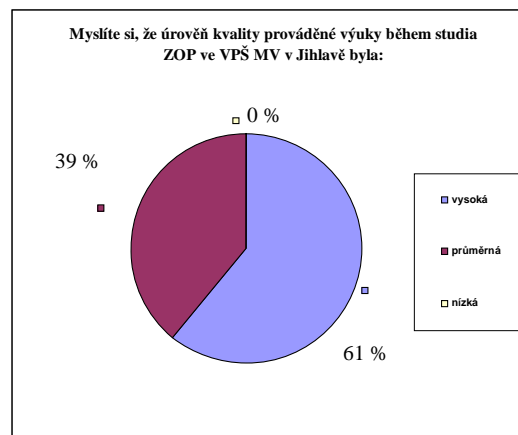
Graf č. 10 otázka č. II/5 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

Odpověď	vysoká	průměrná	nízká
Počet	59	45	0

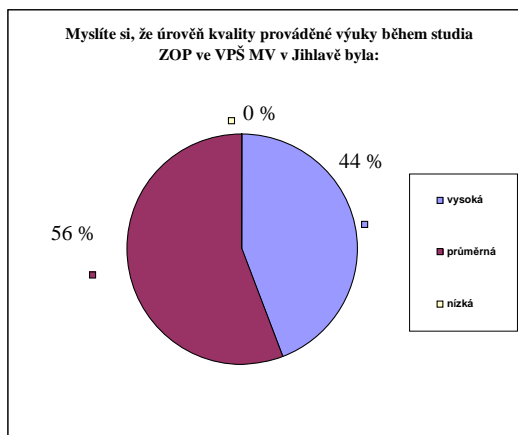
ZOP 9

Odpověď	vysoká	průměrná	nízká
Počet	51	33	0

⁵¹ KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., et al. *Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido, 2001, s. 91.

ZOP 12

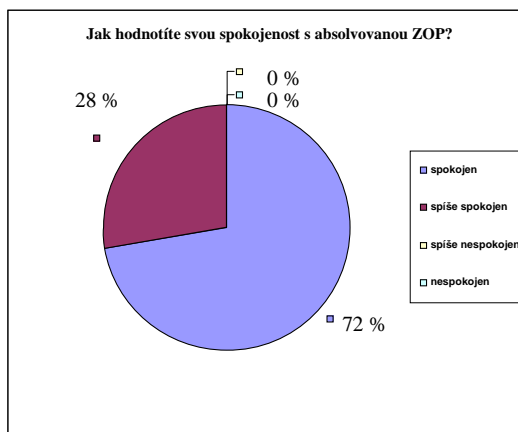

Odpověď	vysoká	průměrná	nízká
Počet	27	34	0

Úroveň kvality výuky je sice dále hodnocena studujícími dle jednotlivých předmětů a vyučujících, ale přesto jí lze povšechně z výše uvedených grafů respondenty charakterizovat jako vysokou u ZOP 6 v 57 %, u ZOP 9 v 61 % a ZOP 12 v 44 %. Zvyšující se trend kvality prováděné výuky tedy směřuje od ZOP 12 k ZOP 6, kdy nejvyšší hodnota byla zjištěna u ZOP 9. Stoupající kvalita prováděné výuky je zřejmě ovlivněna trvalou péčí o vzdělávací programy ZOP, kdy jsou pravidelně prováděna jejich posuzování a přezkoumávání nejen v podmínkách policejních škol, ale i nadřízenými složkami, školními policejními středisky a především výkonnými policejními útvary, které jsou koncovými odběrateli policejních škol. Zjištěná rizika a příležitosti jako výstupy prováděných hodnocení jsou trvale implementovány nejen do pedagogické dokumentace, ale především do forem a metod výuky, učebních textů i do pedagogické diagnostiky.

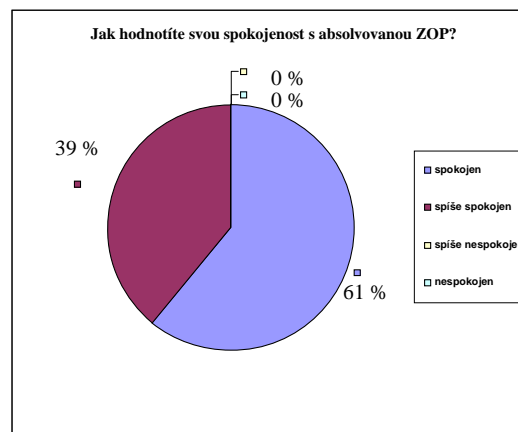
Graf č. 11 otázka č. II/6 (Příloha č. 1 „Evaluální dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

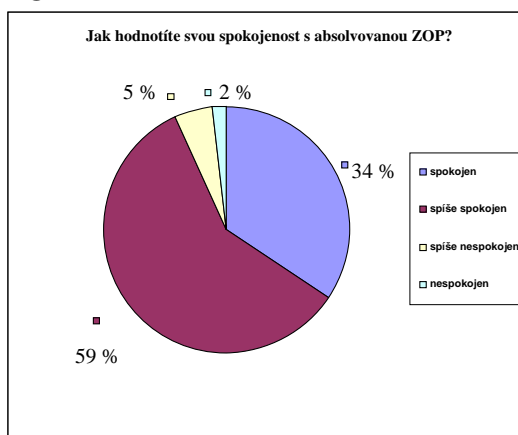
Odpověď	spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	nespokojen
Počet	75	29	0	0

ZOP 9

Odpověď	spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	nespokojen
Počet	51	33	0	0

ZOP 12

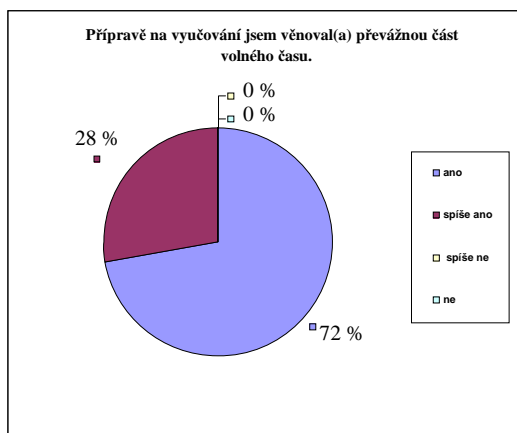
Odpověď	spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	nespokojen
Počet	21	36	3	1

Otázka spokojenosti s absolvovanými kurzy ZOP je respondenty vyjádřena celkově kladně. Výrok spokojen označilo u ZOP 6 72 %, u ZOP 9 61 % a u ZOP 12 pouze 34 % respondentů. Trend spokojenosti směřuje od ZOP 12 k ZOP 6, kdy mezi ZOP 12 a ZOP 6 je zjištěná spokojenost více než dvounásobná ve prospěch ZOP 6. Spíše spokojeno je naopak nejvíce u ZOP 12 v 59 %, u ZOP 9 v 39 % a u ZOP 6 v 28 %. Výroky spíše nespokojen a nespokojen se nevyskytly ani v jednom případě u ZOP 6 a ZOP 9, v 7 % vyjádřili nespokojenost (spíše nespokojen 5 % a nespokojen

2 %) pouze respondenti ZOP 12. Na zjištěných hodnotách u ZOP 12 se zřejmě projevila skutečnost, že tento kurz byl pilotně ověřován a všechny procesy od pedagogických, organizačně technických a materiálních byly postupně zlepšovány a vřazovány do dalších běhů. K dalším okolnostem, které mohly ovlivnit míru spokojenosti u jednotlivých forem ZOP, lze zařadit i rozdílné časové dotace, které jsou u ZOP 6 o polovinu kratší vůči ZOP 12 nebo rozdílný počet hodnotících kritérií v průběhu studia (např. studující ZOP 6 absolvují během studia pouze dva didaktické testy, naproti tomu studující ZOP 12 absolvovali během kurzu celkem čtyři postupové didaktické testy). Další významnou proměnou byl narůstající počet pedagogů, kteří se účastnili na výuce těchto kurzů, kdy v letech 2005 – 2007 byl jejich počet 34 a v letech 2008 – 2009 již 43, což je nárůst o více než jednu čtvrtinu. Sledování spokojenosti studujících, tj. odběratelů vzdělávacích programů je jedním z uplatňovaných principů zákaznického přístupu ve výchovně vzdělávacím procesu policejních škol. Tvorba bezpečného studijního prostředí významně ovlivňuje efektivitu vzdělávání.

Graf č. 12 otázka č. III/1 (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

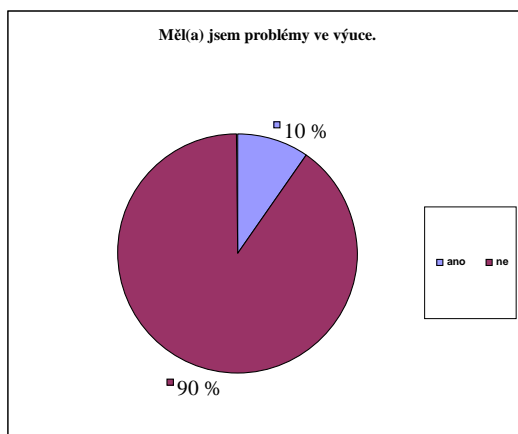
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	75	29	0	0

Vzhledem k tomu, že kurz ZOP 6 je určen pro absolventy středních a vyšších civilních škol, kteří disponují (nebo se předpokládá, že disponují) schopnostmi a dovednostmi samostatného studia, je v učebních osnovách věnován prostor pro domácí přípravu a samostudium. Některé tematické celky jsou ve vyučování z časových

důvodů pouze procvičovány s návazností na předchozí samostatné nastudování učební látky. Proto i výroky respondentů vypovídají o tom, že téměř tři čtvrtiny z nich spotřebovávají převážnou část svého volného času k přípravě na vyučování. Více než jedna čtvrtina respondentů volila výrok spíše ano. Negativní výroky spíše ne a ne nezvolil žádný z dotázaných. Tato otázka byla koncipována obecně bez rozlišení jednotlivých předmětů. Doba a efektivita přípravy na vyučování jednotlivých studentů je ovlivněna např. typem absolvované střední školy, věkem, uplynulou dobou od absolvování střední školy. Dalším specifikem ZOP je absence přijímacího řízení a proto se do tohoto kurzu mohou dostat různě kvalitní studenti, kteří mohou mít s náročným studiem problémy.

Graf č. 13 otázka č. III/2 (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

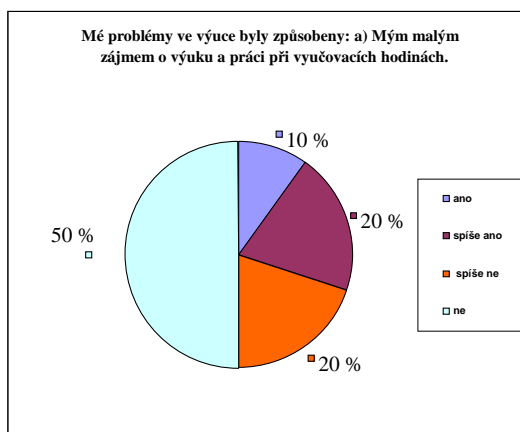

Odpověď	ano	ne
Počet	10	94

K tomuto výroku se negativně vyjádřilo 90 % respondentů, čímž popřeli existenci problémů ve výuce. Tito respondenti se dále nevyjadřovali k variantám u následující otázky číslo tři. Přesto problémy ve výuce přiznalo 10 % dotázaných respondentů.

Graf č. 14 otázka č. III/3a (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

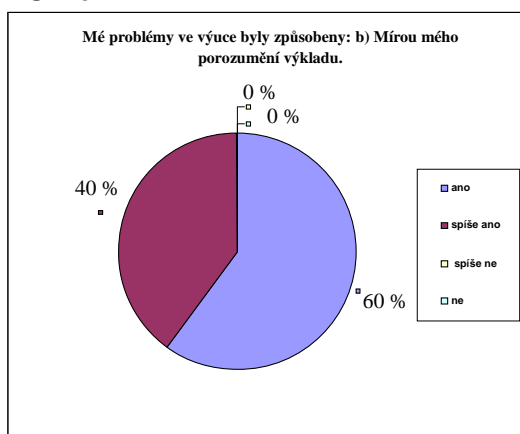

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	1	2	2	5

Při detailnějším vhledu do problémů respondentů ve výuce z hlediska malého zájmu o výuku a práci při vyučování s tímto výrokem souhlasilo pouze 10 % respondentů a spíše ano 20 %, nesouhlas s tímto tvrzením dalo najevo 50 % respondentů, spíše nesouhlasilo 20 %, čímž důvody problémů přikládali jiné příčině.

Graf č. 15 otázka č. III/3b (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

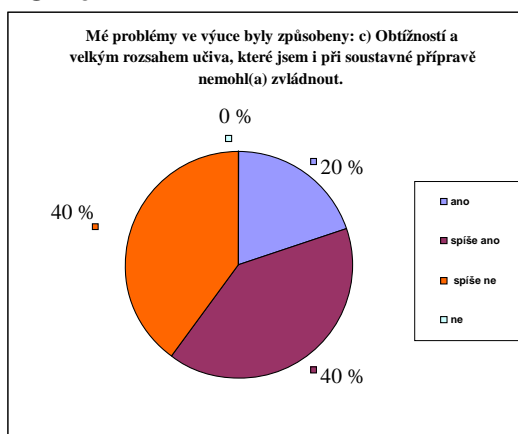

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	6	4	0	0

Za příčinu problémů ve výuce označilo 60 % respondentů vlastní neporozumění výkladu, zbylých 40 % s touto příčinou spíše souhlasilo. Nikdo z respondentů tuto příčinu nepopřel. Vzhledem k tomu, že pouze 10 % všech dotázaných respondentů ZOP 6 (z celkového počtu 104) přiznalo problémy ve výuce související s porozuměním výkladu nelze toto zjištění považovat za znepokojivé. Těmto studujícím i dalším zájemcům škola poskytuje širokou škálu konzultací dle jednotlivých předmětů. Podmínkou uskutečnění je však jejich projevený zájem o tento studijní servis. Problematikou efektivity výkladu a dalších vyučovacích metod se zabývá hospitační činnost realizovaná vedením školy a v neposlední řadě i jednotlivé druhy pedagogické diagnostiky studujících při ověřování jejich výsledků vzdělávání.

Graf č. 16 otázka č. III/3c (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	2	4	4	0

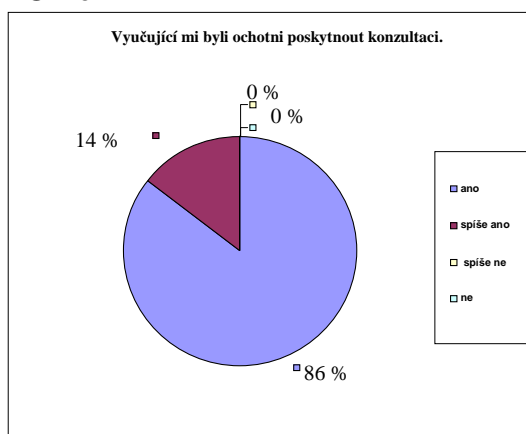
Další oblastí, ke které se studenti s problémy ve výuce vyjadřovali byla obtížnost a velký rozsah učiva, který nemohli zvládnout ani při soustavné přípravě. K tomuto výroku se rozhodně ano přiklonilo 20 % studujících, k výroku spíše ano 40 % studujících, naopak s tímto výrokem spíše nesouhlasilo zbylých 40 % dotázaných studujících. Opět se nejedná o znepokojivé zjištění vzhledem k tomu, že pouze 6 studujících z celkového počtu 104, což je necelých 6 %, připustilo problémy s obtížností a rozsahem učiva. Nabízí se souvislost s tím, že tyto studenti dosud nedisponují potřebnými studijními návyky, případně si dosud neosvojili efektivní

studijní styl nebo nejsou ke získávání znalostí, dovedností a návyků dostatečně motivováni.

Otázky 3a), 3b) a 3c) detailněji zjišťují míru vybraných problémů studujících ve výuce ZOP 6. Nejsou koncipovány k tomu, aby zcela pokryly výchovně vzdělávací proces, ale aby pouze doplnily další metody evaluující kvalitu těchto vzdělávacích programů a tím podpořili trvalé zlepšování a facilitaci edukačního procesu.

Graf č. 17 otázka č. III/4 (Příloha č. 1 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

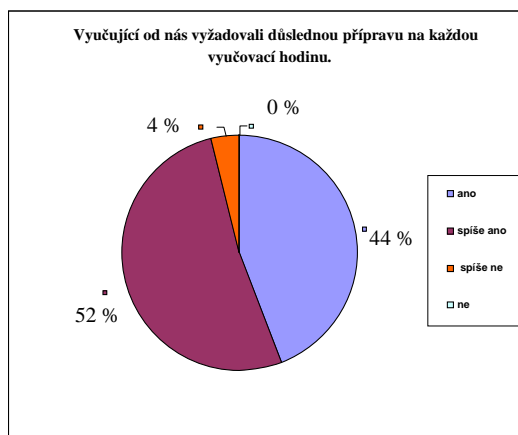

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	89	15	0	0

Studující se kladně vyslovili k ochotě vyučujících k poskytování konzultací. S výrokem ano souhlasilo 86 % dotázaných studujících, 14 % se vyjádřilo spíše ano. Žádný studující zřejmě neměl zkušenost s pedagogem, který by mu konzultační součinnost odmítl. Povinnost poskytovat studujícím konzultační hodiny vyplývá pro všechny pedagogy (civilní zaměstnance i policisty) ze stanovené pracovní nebo služební náplně. Rozsah konzultací se neomezuje pouze na verbální objasňování nepochopené látky, ale také na dovednostní úroveň, kdy studující mohou využívat specializované učebny a pracoviště s odbornými učiteli zpřístupněné pro jejich studijní potřeby po vyučování.

Graf č. 18 otázka č. III/5 (Příloha č. 1 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

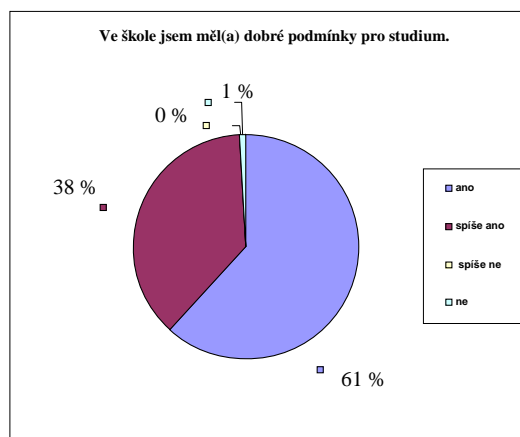
Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	46	54	4	0

Studující hodnotili i přístup pedagogů k vyžadování jejich důsledné přípravy na každou vyučovací hodinu. 96 % dotázaných sdělilo, že vyučující od nich důslednou přípravu na vyučování vyžadují. Z toho 44 % s výrokem souhlasilo a 52 % spíše souhlasilo. Pouze 4 % respondentů se vyjádřilo, že od nich pedagogové spíše nevyžadují důslednou přípravu na vyučování.

Důsledná příprava na vyučování je zaměřena především na procvičování a fixaci již získaných znalostí a dovedností, které jsou nezbytným předpokladem pro zvládnutí složitějších a především praktických dovedností. Příprava na vyučování je pravidelně ověřována na počátku každé vyučovací jednotky. Zvláštní pozornost k přípravě na vyučování pedagogové věnují v případech následné realizace integrované praktické výuky, která vyžaduje plné zvládnutí již získaných znalostí a dovedností nejen z garantujícího předmětu, ale i dalších souvisejících. Pokud studující při zahájení tohoto vyučování neprokáže odpovídající vstupní úroveň, není zařazen do výuky a musí toto zaměstnání absolvovat znovu.

Graf č. 19 otázka č. III/6 (Příloha č. 1 „Evaluacní dotazník pro absolventy ZOP“)

ZOP 6

Odpověď	ano	spíše ano	spíše ne	ne
Počet	64	39	0	1

Závěrečná otázka předkládaného dotazníku zjišťovala celkové zhodnocení podmínek pro studium sledovaného vzdělávacího programu ZOP 6. 61 % dotázaných souhlasilo s výrokem, že se jim dostalo dobrých podmínek pro studium, 38 % volilo výrok spíše ano. Pouze cca 1 % , tj. jeden studující, konstatoval, že během pobytu ve škole neměl dobré podmínky ke studiu. Tímto zjištěním lze tvrdit, že škola poskytuje začínajícím policistům odpovídající podmínky jak v oblastech spojených s výchovně vzdělávacím procesem, tak i v servisních podpůrných službách. Tento trend vychází ze zákaznického principu, který je založen na trvalém zjišťování aktuálních potřeb odběratelů vzdělávacích programů – začínajících policistech. Rovněž zde sehrává významnou roli budování bezpečného prostředí, které je předpokladem nejen pro dosahování stanovených výchovně vzdělávacích cílů studujícími, ale rovněž pro rozvoj celé vzdělávací instituce – policejní školy.

Další sledovanou oblastí je **kvalita výuky**, kterou studující hodnotí po absolvování kurzu ZOP. Je výlučně realizována výpočetní technikou. Jejím cílem je ohodnotit jednotlivé předměty i vyučující kurzu z hlediska jejich výkladu, procvičování, naplňování stanovených výchovně vzdělávacích cílů a náročnosti. Detailnější analýza zjištěných údajů se provádí po jednotlivých třídách, kde jsou k jednotlivým předmětům přiřazeni příslušní pedagogové, ale v tomto prezentovaném průzkumu nebyla personifikace učiněna.

Vlastní vyplňování hodnotícího archu probíhá tak, že studující v oblastech výkladu, procvičování a naplňování stanovených výchovně vzdělávacích cílů v jednotlivých předmětech přiřazuje známky od jedničky do čtyřky. Jednička označuje míru nejvyšší spokojenosti, naopak čtyřka míru nejvyšší nespokojenosti. Specifické je označování míry náročnosti, kdy nejvyšší míra náročnosti je značena jedničkou, míra nejnižší náročnosti je značena čtyřkou.

Hodnotící archy kvality výuky byly v této práci srovnány dle jednotlivých druhů sledovaných vzdělávacích programů ZOP s tím, že během tvorby docházelo ke změnám počtů i některých názvů jednotlivých předmětů. Z tabulek je patrné, že mezi nejlépe hodnocené předměty patří ty, které mají ve všech kritériích nejnižší hodnoty. To znamená, že se v nich dle studujících realizuje výuka očekávaným způsobem a je vnímána jako více náročná. Naopak vyššími hodnotami studující hodnotí předměty, které nesplnily jejich očekávání a jejich náročnost je nižší.

Tabulka č. 20 (Příloha č. 2 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP 12 – kvalita výuky)

ZOP 12					
p.č.	Předmět	Výklad*	Procvičování*	Cíle*	Náročnost**
1	Právo	1,33	1,39	1,25	1,96
2	Služba pořádkové policie	1,31	1,17	1,26	1,86
3	Kriminalistika	1,45	1,42	1,49	2,25
4	Služba dopravní policie	1,53	1,47	1,59	1,90
5	Psychologie a etika policejní práce	1,69	1,73	1,58	2,53
6	Zdravotnická příprava	1,60	1,81	1,67	2,61
7	Střelecká příprava	1,13	1,19	1,24	2,37
8	Informatika a výpočetní technika	1,47	1,55	1,54	2,40
9	Dopravní prostředky policie	1,56	1,87	1,77	2,74
10	Spojovací příprava	1,66	1,49	1,52	2,01
11	Používání donucovacích prostředků	1,30	1,24	1,27	2,21
12	Technika administrativy	1,73	1,59	1,68	2,75
Průměrné hodnoty		1,48	1,49	1,49	2,30

* 1 - nejvyšší spokojenost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší spokojenost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

** 1 - nejvyšší náročnost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší náročnost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

Tabulka č. 21 (Příloha č. 2 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP 9 – kvalita výuky)

ZOP 9

p.č.	Předmět	Výklad*	Procvičování*	Cíle*	Náročnost**
1	Právo	1,41	1,43	1,31	1,66
2	Služba pořádkové policie	1,33	1,25	1,35	2,12
3	Kriminalistika	1,48	1,56	1,62	1,97
4	Služba dopravní policie	2,04	1,63	1,94	1,89
5	Psychologie, etika a komunikace	1,76	1,60	1,62	2,40
6	Zdravotnická příprava	1,31	1,37	1,44	2,47
7	Praktické použití zbraně	1,31	1,43	1,41	2,25
8	Informační technologie a systémy	1,50	1,44	1,33	2,05
9	Dopravní prostředky policie	1,33	1,38	1,31	2,25
10	Spojovací příprava	1,75	1,71	1,65	2,18
11	Příprava k použití donuc. prostředků	1,64	1,49	1,60	2,37
12	Technika administrativy	1,88	1,60	1,54	2,50
Průměrné hodnoty		1,56	1,49	1,51	2,18

* 1 - nejvyšší spokojenost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší spokojenost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

** 1 - nejvyšší náročnost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší náročnost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

Tabulka č. 22 (Příloha č. 2 „Evaluací dotazník pro absolventy ZOP 6 – kvalita výuky)

ZOP 6

p.č.	Předmět	Výklad*	Procvičování*	Cíle*	Náročnost**
1	Právo	1,25	1,43	1,37	1,92
2	Služba pořádkové policie	1,44	1,56	1,52	2,07
3	Kriminalistika	1,15	1,33	1,28	2,35
4	Služba dopravní policie	1,42	1,52	1,46	1,99
5	Komunikace a policejní etika	1,88	1,71	1,75	2,58
6	Zdravotnická příprava	1,50	1,53	1,45	2,48
7	Příprava k použití zbraně	1,19	1,36	1,26	2,17
8	Administrativa a inform. technologie	1,53	1,58	1,62	2,33
9	Spojovací příprava	1,39	1,49	1,48	2,24
10	Příprava k použití donuc. prostředků	1,31	1,35	1,44	2,28
Průměrné hodnoty		1,41	1,49	1,46	2,24

* 1 - nejvyšší spokojenost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší spokojenost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

** 1 - nejvyšší náročnost (zelená: 3 nejvyšší hodnoty), 4 - nejnižší náročnost (žlutá: 3 nejnižší hodnoty)

Zpracované tabulky č. 20 - 22 posuzující kvalitu výuky u jednotlivých druhů ZOP. Z pohledu studujících napomáhají vedle dalších metod pedagogické diagnostiky stanovit úroveň prováděné výuky. Cílem je vytvoření bilance pro každou třídu sledovaného vzdělávacího programu, ve které jsou zřetelně vyjádřeny (zelenou barvou) předměty a vyučující, kteří jsou studujícími hodnoceni nadprůměrně jak ve vybraných kritériích výuky, tak v náročnosti. Rovněž jsou sledováni pedagogové blízcí se průměru a podprůměrní (žlutá barva). Tento druh evaluace není nikterak přeceňován vzhledem k dalším intervenujícím proměnným vstupujícím do výchovně vzdělávacího procesu a především do vztahů mezi pedagogem a konkrétním studujícím nebo celou třídou. Přesto však lze sledovat trendy výsledků ať pozitivního nebo negativního směřování. Tento používaný nástroj umožňuje kvantifikovat vybrané aspekty výuky a slouží jako zpětná vazba především pro učitele, ale i pro vedení školy k hlubšímu vhledu do kvality prováděné výuky.

Při srovnání všech druhů vzdělávacích programů ZOP (ZOP 12, 9 a 6) lze konstatovat, že zjištěné výsledky jsou velmi podobné ve všech vybraných kritériích výuky. Nejlepší úroveň výkladu studující projevili u ZOP 6, kde průměrná hodnota ze všech předmětů činila 1,41. Velmi shodně se studující vyjádřili k úrovni procvičování, kterou ve všech třech druzích ZOP ohodnotili stupněm 1,49. V problematice naplňování cílů a očekávání jednotlivých předmětů a vyučujících opět nejnižší stupeň 1,46 (nejvyšší naplnění) vyjádřili studující ZOP 6. Nejvyšší náročnost ze všech porovnávaných vzdělávacích programů ZOP vyjádřili absolventi ZOP 9, a to hodnotou 2,18. Vzhledem k tomu, že získané hodnoty vyjádřené respondenty jsou velmi těsné a pohybují se v prvních třech oblastech v nadprůměrných hodnotách, lze konstatovat, že obecně je kvalita výuky z pohledu respondentů na odpovídající úrovni.

Mírně podprůměrnou se však jeví náročnost výuky. Tento problém lze řešit např. rozšířením obsahu jednotlivých kompetencí v profilu absolventa a tím zvýšit jednotlivé taxonomické stupně ve vzdělávacích cílech rámcového vzdělávacího programu, což by mohlo zvýšit i škálu služebních činností využitelných začínajícím policistou ve výkonu služby. Další možností vedoucí ke zvýšení náročnosti výuky může být i posun hladiny úspěšnosti nezbytné pro splnění stanovených kritérií v rámci ověřování výsledků vzdělávání jak v procesu průběžné klasifikace, tak závěrečných didaktických testů a praktických zkoušek.

Poslední sledovanou oblastí je hodnocení všech tří vzdělávacích programů základní odborné přípravy pedagogy policejní školy z hlediska **adekvátnosti k přípravě nových policistů zahajujících služební kariéru.**

Cílem průzkumu v této problematice nebylo provádění složité analýzy dosahování jednotlivých kompetencí v profilu absolventa a následné šetření adekvátnosti a realizaci souvisejících výchovně vzdělávacích cílů, ale pouze zhodnocení dvou významných pedagogických dokumentů - rámcových a školních vzdělávacích programů ZOP 12, 9 a 6 samotnými učiteli, kteří se podíleli na výuce ve všech třech typech ZOP. Vzhledem k tomu, že dotazovaní učitelé nebyli strukturováni dle svých vyučovaných aprobačních mají výsledná zjištění charakter spíše vývojové tendence.

Tabulka č. 23 otázka č. II/1 (Příloha č. 3 „Evaluační dotazník pro pedagogy vyučující kurz ZOP“)

Jaká je podle Vás kvalita rámcových vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6?

Výroky:	ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6
1. RVP je kvalitní	60 %	0 %	0 %
2. RVP je v zásadě kvalitní, ale potřebuje v určitých ohledech přepracovat	40 %	100 %	70 %
3. RVP je třeba zásadněji přepracovat	0 %	0 %	30 %
4. RVP je nekvalitní	0 %	0 %	0 %
Celkem	100 %	100 %	100 %

Pedagogové přiřadili nejvyšší ohodnocení RVP ZOP 12, o kterém se až 60 % z nich vyjádřilo, že je kvalitní, zbylých 40 % s výrokem zásadně souhlasilo, ale připustilo, že přesto v určitých oblastech potřebuje přepracovat. U RVP ZOP 9 se všichni dotázaní učitelé shodli na tom, že je v zásadě kvalitní, ale přesto vyžaduje drobnou rekonstrukci. RVP ZOP 6 70 % respondentů ohodnotilo shodně jako ZOP 9, zbylých 30 % učitelů spatřuje u RVP ZOP 6 nedostatky zásadnějšího charakteru a vyzývají k významnějšímu zásahu. Žádný z učitelů se však nevyjádřil výrokem, že RVP je nekvalitní ani u jednoho typu ZOP.

Tabulka č. 24 otázka č. II/2 (Příloha č. 3 „Evaluační dotazník pro pedagogy vyučující kurz ZOP“)

Jsou rámcové vzdělávací programy ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6 odpovídající pro přípravu na výkon profese?

Výroky:	ZOP12	ZOP 9	ZOP 6
1. RVP je zcela odpovídající	60 %	0 %	0 %
2. RVP je v zásadě odpovídající, ale obsahuje také prostory pro zlepšení	40 %	100 %	80 %
3. V RVP převládají prostory pro zlepšení nad silnými oblastmi	0 %	0 %	20 %
4. RVP je zcela neodpovídající	0 %	0 %	0 %
Celkem	100 %	100 %	100 %

Velmi obdobně jako u předchozí tabulky lze interpretovat i zjištění týkající se posouzení adekvátnosti jednotlivých RVP ZOP pro přípravu na výkon profese. Opět za zcela odpovídající byl pedagogy v 60 % označen RVP ZOP 12, 40 % vyučujících jej také v zásadě považuje za odpovídající, ale kloní se k tomu, že obsahuje i prostory pro zlepšování. S tímto tvrzením koresponduje hodnocení všech vyučujících posuzujících RVP ZOP 9 a 80 % hodnotících RVP ZOP 6. 20 % respondentů se o RVP ZOP 6 domnívá, že v něm převažují problematické oblasti t.j. prostory pro zlepšení nad silnými stránkami. Žádný vyučující neoznačil RVP u všech typů ZOP za zcela neodpovídající.

Tabulka č. 25 otázka č. III/1 (Příloha č. 3 „Evaluační dotazník pro pedagogy vyučující kurz ZOP“)

Jaký je Váš názor na obsah školních vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6?

Výroky:	ZOP12	ZOP 9	ZOP 6
1. ŠVP obsahuje pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty příliš mnoho položek	10 %	0 %	0 %
2. ŠVP obsahuje pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty optimální množství položek	90 %	60 %	20 %
3. ŠVP by měl obsahovat pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty více položek	0 %	40 %	80 %
4. Množství položek v textu ŠVP není důležité	0 %	0 %	0 %
Celkem	100 %	100 %	100 %

K množství položek obsažených v ŠVP ZOP potřebných pro výkon služby začínajícího policisty se 90 % učitelů vyjádřilo, že optimální množství obsahuje ŠVP ZOP 12, 60 % učitelů optimální počet položek spatřovalo i v RVP ZOP 9 a pouze 20 % v RVP ZOP 6. Deficit množství položek v ŠVP ZOP a potřebu jeho navýšení preferovalo 40 % respondentů u ZOP 9 a dokonce 80 % u ZOP 6. Za nedůležité neoznačil žádný dotázaný množství položek ŠVP ZOP ani u jednoho typu ZOP. Pouze jeden pedagog (10 %) se domnívá, že nadměrné množství položek obsahuje i ŠVP ZOP 12.

Tabulka č. 26 otázka č. III/2 (Příloha č. 3 „Evaluační dotazník pro pedagogy vyučující kurz ZOP“)

Jaký je Váš názor na časové dotace školních vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6?

Výroky:	ZOP12	ZOP 9	ZOP 6
1. ŠVP má příliš velkou časovou dotaci	10 %	0 %	0 %
2. ŠVP má optimální časovou dotaci	90 %	60 %	0 %
3. ŠVP má nedostatečnou časovou dotaci	0 %	40 %	100 %
Celkem	100 %	100 %	100 %

Časová dotace ZOP vyjádřená v ŠVP je podle učitelů neoptimálnější v ŠVP ZOP 12, kde tento výrok volilo 90 % dotázaných, za optimální považuje časovou dotaci také 60 % dotázaných v ŠVP ZOP 9. Naopak ZOP s nedostatečnou časovou dotací ŠVP označili všichni oslovení učitelé ZOP 6 a 40 % dotázaných i ZOP 9. K přílišné časové dotaci se přihlásil jeden pedagog a to v případě ŠVP ZOP 12.

4.3 Interpretace výsledků průzkumu

Hypotéza č. 1

Provedenou analýzou dat získaných z realizovaného průzkumu lze potvrdit předpoklad uvedený v této hypotéze. Vytvoření a další rozvoj optimálního studijního a vztahového prostředí pro studující během studia na policejní škole je nezbytným předpokladem pro naplňování stanovených vzdělávacích cílů v kurzu základní odborné přípravy i pro další osobnostní rozvoj. Při provedené komparaci názorů studujících

jednotlivých typů ZOP k výrokům týkajících se jejich spokojenosti s kvalitou výuky ve vlastním vzdělávacím programu a dalšími souvisejícími podmínkami, nebylo zjištěno významnějších hodnotících odlišností mezi studujícími ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6. Většina studujících svými prezentovanými názory vyjádřila spokojenost jak s kvalitou výuky vzdělávacího programu, tak dalšími okolnostmi souvisejícími s výchovně vzdělávacím procesem. Změny v obsahu a časové dotaci ZOP 6 však vyvolaly potřebu rozšíření stávajících evaluačních dotazníků o další detailnější informace související s názory studujících především ve vybraných oblastech výchovně vzdělávacího procesu při realizaci tohoto kurzu. Výsledky této části průzkumu, přestože je nelze srovnat s dalším kontrolním vzorkem ZOP 6, rovněž potvrdily, že výuka je nastavena zvládnutelným a odpovídajícím způsobem. Dílčí problémy studujících vyjádřené v průzkumu jsou cenným podnětem pro rozkrývání rizikových oblastí určených k trvalému zkvalitňování stávajícího typu policejního vzdělávání. Lze tedy konstatovat, že ve sledovaných vzdělávacích programech základní odborné přípravy probíhala výuka z pohledu většiny studujících v očekávané kvalitě.

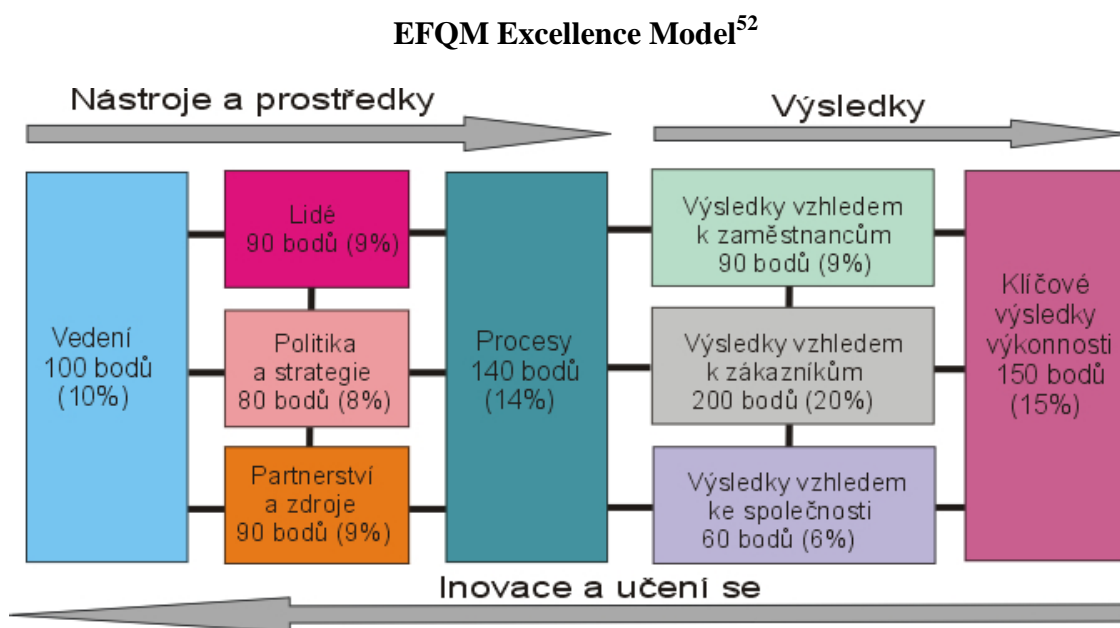
Hypotéza č. 2

Rovněž předpoklad této hypotézy byl po provedeném rozboru potvrzen. Hodnocené typy základní odborné přípravy dle názorů dotázaných pedagogů splňují kritéria k přípravě policistů, kteří zahajují služební kariéru u Policie ČR. Přesto bylo zjištěno, že názory na jednotlivé druhy ZOP nejsou zcela jednoznačné. Ačkoliv jsou dle hodnocení vyučujících všechny způsobilé pro vzdělávání nových policistů, byla v preferencích nejlépe hodnocena ZOP 12, následovaly ZOP 9 a ZOP 6. Část dotázaných se domnívala, že je třeba doporučit zvýšení obsahu a časové dotace ZOP 6. Zde je nutné připomenout, že každá z analyzovaných ZOP byla v minulosti vytvářena v souvislosti s existencí a požadavky konkrétních služebních míst, které měly být obsazovány absolventy disponujícími požadovanými kompetencemi. Není tomu jinak ani u ZOP 6, přesto je nutné upozornit na fakt, že každé navýšení obsahu musí s sebou přinést i navýšení časové dotace, jinak se může ještě více prohloubit deficit v procvičování a upevňování učební látky, o tvorbě a upevňování postojů, názorů a hodnot nemluvě. Z hlediska další perspektivy kurzu ZOP jako vstupního vzdělávacího programu pro nové policisty zabezpečující jejich profesní start je třeba harmonizovat vztahy mezi počtem a mírou zvládnutí pracovních činností vázaných služebním místem, časovou dimenzí a pedagogickými zásadami.

5. Podpora kvality vzdělávacích programů

Při tvorbě každé vzdělávací aktivity je nutné ověřovat její kvalitu a efektivitu jak z pohledu vyučujících, tak z pohledu odběratele, což může být primárně student, druhotně budoucí nadřízený studenta a v neposlední řadě okolní společnost. Bez tohoto evaluačního procesu lze jen velmi obtížně získávat relevantní informace o stavu „prodejnosti“ vzdělávacího produktu. I ve vzdělávání je možné uplatňovat nástroje, kterými lze pořizovat informace exaktního charakteru, které výchovně vzdělávací proces kvantifikují a tím umožňují srovnávat nejen úspěšnost studentů, ale i pedagogů, případně managementu školy. Jedním z těchto nástrojů může být i Model Excellence EFQM.

V nejširším pojetí Model Excellence slouží k systematickému a trvalému přezkoumávání kvality organizace a to od vedení, přes strategická rozhodnutí, zaměstnance, financování až po klíčové výsledky.

Model EFQM je na první pohled jednoduchou stavebnicí 9 kritérií. Jeho aplikace je však náročná, protože se nejedná o jednorázovou aktivitu managementu, nýbrž trvalý proces, na němž musí participovat celá organizace.

⁵² NENADÁL, J. *Měření v systémech managementu jakosti*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2001. s. 39.

Podstatou Modelu EFQM, který je používán policejními školami je periodické provádění komplexní „rentgenové“ fotografie celé organizace, což se týká všech oblastí činnosti škol⁵³. Na základě této analýzy jsou následně definovány silné stránky a tzv. oblasti ke zlepšení. Aplikace Modelu tak vede organizaci nejen k neustálému přezkoumávání efektivity veškerých procesů, nýbrž i k výrazné orientaci na potřeby a očekávání zákazníků. V podmínkách policejních škol je rozlišován vnitřní zákazník – studující některého ze studijních programů a všichni zaměstnanci škol a vnější zákazník – služební funkcionář útvaru Policie ČR, který studující ke studiu vysílá a dále to jsou všichni partneři škol.

Logickým prvkem Modelu je nezbytný sebehodnotící proces, který formou sebehodnotící zprávy, kterou školy zpracovávají za dané období (zpravidla jednoho kalendářního roku), dokáže velice přesně určit v jakých oblastech se škole daří a zejména na jaké oblasti je potřeba se zaměřit (systémové, organizační, personální, finanční). Model tak umožňuje manažerům škol dívat se pravidelně na jejich vzdělávací instituci z nadhledu, a proto je daleko snazší zabývat se např. řešením příčin problémů a nikoliv následků. Každé z uvedených devíti kritérií Modelu je v sebehodnotící zprávě zpracovateli popsáno z pohledu existujících důkazů a to jak podporujících kvalitu dané oblasti, tak i těch, které očekávanou efektivitu a kvalitu zatím nepřinášejí. Tyto důkazy jsou následně přezkoumávány nezávislymi auditory, kteří každé popsané kritérium hodnotí tzv. kartou RADAR, na základě které potvrzují nebo vyvracejí existenci těchto důkazů a tím stanovují míru skutečnosti. Případné dokladování sporných důkazních prostředků jednotlivých kritérií Modelu lze realizovat přímým šetřením na místě, což zvyšuje hodnotu samotného měření.

Při bližším pohledu na vzdělávací programy ZOP jak ve světle provedené průzkumné sondy, tak z pohledu Modelu EFQM, je možno vybrat několik klíčových oblastí, které významně ovlivňují jejich kvalitu a tím i úroveň výchovně vzdělávacího procesu. Za velmi úspěšnou lze považovat **integraci výuky**, která v těchto vzdělávacích programech odstranila izolovanost jednotlivých předmětů. Vzájemně je propojila a vytvořila tak podmínky pro naplňování kompetenčního přístupu ve vzdělávání nových policistů. Možná rizika procesu integrace představují formální přístup k mezipředmětovým vazbám a nevhodné použití ve výuce.

⁵³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Sešit pro hodnocení středních policejních škol MV*. Praha: MV ČR, 2005.

Další úspěšnou oblastí je aplikace nových **forem a metod výuky** (např. praktická cvičení nebo modelové situace, inscenační metody) používaných k tvorbě a rozvoji stanovených kompetencí. Snahou je především během praktické výuky vytvořit podmínky blízké reálnému výkonu služby policistů. Vše se musí realizovat v reálném čase dané výukové jednotky s přihlédnutím na to, aby si služební zákrok nebo úkon vyzkoušel každý studující několikrát a vytvořil si tak odpovídající emoční prožitek. Tento záměr může být narušen tím, že ne všichni studující absolvují určené zaměstnání v očekávaných opakováních z důvodů např. časových nebo organizačních.

Žádný vzdělávací program nepřinese očekávanou kvalitu pokud nebude odpovídajícím způsobem naplánován a organizačně podpořen. Proto je pro **plánování výuky** nutné, aby se při sestavování pedagogické dokumentace zohledňovaly nejen pedagogické zásady, ale i další okolnosti vycházející z potenciálů školy, např. materiálně-technické možnosti, počty pedagogů a studujících v jednotlivých třídách. Nerespektování těchto proměnných nemůže zajistit odpovídající průběh některých např. integrovaných zaměstnání.

Nejcennějším prvkem každé instituce je člověk. Ve vzdělávacích institucích je to učitel. Policejní školy disponují dostatečným počtem kvalifikovaných **pedagogických pracovníků**, kteří jsou schopni vést vyučovací jednotky, aplikovat odpovídající metody a formy do výuky, ovládají moderní didaktickou techniku a jsou s to provádět pedagogickou evaluaci. S novým pojetím policejního vzdělávání však mohou nastat drobné kolize původního přístupu pedagogů k výuce s novou koncepcí, která vychází především z integrovaného a kompetenčního pojetí výuky a tím i z potřeby mezioborového přesahu. Pro úspěšnou adaptaci pedagogů do nových podmínek je vhodné do jejich celoživotního vzdělávání vložit trvalý proces vysvětlování a přesvědčování.

Dalším neopomenutelným prvkem je **student** „konzumující produkty“ policejní školy. Problematika začínajících policistů – studujících ZOP – je specifická v tom, že studenti splní požadovaná kritéria vstupu do služebního poměru a jsou personálním pracovištěm distribuováni do policejních škol, ve kterých se absolvují ZOP. Policejní školy musí zajistit, že všichni absolventi nastupující do reálné služby disponují stanovenými kompetencemi, ten kdo je nesplní, není pro službu kvalifikován a tím je

i odborně nezpůsobilý a je ze služebního poměru propuštěn. Cílem je tedy studující optimálně motivovat nejen ke studiu na policejní škole, ale především k budoucímu výkonu služby. Stávající motivační nástroje policejní školy jsou však velmi redukováné a bez nových jako např. pohyblivá složka služebního příjmu upravitelná ředitelem školy u studentů, kteří si neplní stanovené studijní povinnosti, by rozhodně přinesla přehodnocení jejich přístupu ke studiu ZOP. Další cestou a zřejmě úspěšnější se jeví apel na stavovskou čest vycházející z profesní etiky každého policisty. Obecná charakteristika mladých lidí se v plném rozsahu vztahuje i na začínající policisty, kteří jsou většinou zastoupeni v kategorii mladší dospělosti. Mezi jejich hlavní rysy sice patří vzdělanost, jazyková nebo počítačová gramotnost, umí pracovat s informacemi, ale přesto u mnohých absentuje nebo není dostatečně rozvinutá schopnost interiorizovat životní hodnoty, etické normy a jiné prosociální chování. Společnost očekává od policisty, že bude kultivovanou osobností s profesionálním přístupem, ve kterém se zrcadlí i nezbytný humanistický přístup.⁵⁴

Velmi kontroverzní je oblast **časových dotací** vzdělávacích programů ZOP. Přesné určení času potřebného pro dosažení stanovených pedagogických cílů ve vzdělávacím programu ZOP je velmi obtížné z ohledem na mnoho existujících proměnných. Není však rozhodně vhodné nastavit časovou dotaci pouze k rozsahu látky bez možnosti opakování učiva a jeho procvičování do stavu dovednosti, kterou je nutno trvale posilovat. Studium nového policisty v ZOP není založeno pouze na odborných kompetencích, ale jako od každého vzdělávání je očekávána další přidaná hodnota rozvíjející osobnost. Z toho lze vyvodit, že významnými funkcemi policejní školy jsou vedle vzdělávání především výchovná funkce, ve které je zdůrazněna potřeba působení na emotivní a konativní složku osobnosti mladého policisty a funkce socializační, ve které jsou začínajícím policistům předávány vzorce chování spjaté s policejní činností, jež od nich budou v budoucnu vyžadovány.⁵⁵ Další klíčové a osobnostní kompetence uvedené v rámcových vzdělávacích programech ZOP postihující oblasti postojů, názorů, idejí, zájmů a hodnot budou efektivněji rozvíjeny ve smyslu inhibování nevhodných a posilování očekávaných při vyšší časových dotacích.

⁵⁴ BAKOŠOVÁ, Z. *Sociálna pedagogika ako životná pomoc*. 3. vyd. Bratislava: Public Promotion, 2008, 51s.

⁵⁵ KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008, s. 102.

Policejní školy poskytují všem studujícím prostřednictvím vzdělávacích programů široké spektrum znalostí, vědomostí i dovedností. Tento trend je i v kurzu základní odborné přípravy. Přesto je nutné podotknout, že pokud očekáváme vyvážený výchovně vzdělávací proces, musí obsahovat obě složky – vzdělávací i výchovnou. **Výchova nových policistů** sice trvale probíhá mimo školní lavice především na základním útvaru, kam je před školou a po jejím absolvování převelen, ale přesto lze tuto složitou oblast uchopit a realizovat právě v policejních školách zcela profesionálním způsobem. Zde můžeme záměrně působit např. na protikorupční postoje policistů, kdy za pomoci inscenační metody sehráváme různé situace s cílem identifikovat pokus o korupční jednání s následným definováním právních důsledků. Těmto zásadním morálním principům je nutné přiřadit odpovídající obsah i prostor. Společenská hodnota nového policisty tkví nejen v jeho odbornosti, ale především v uplatňování etických a lidských dimenzí při výkonu služby pro veřejnost. Posláním policejní školy jako výchovně vzdělávací instituce je poskytovat k osvojení modely chování zejména novým policistům, kteří je uplatní jak v běžných i krizových životních situacích, tak ve své profesní dráze.⁵⁶

⁵⁶ KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., et al. *Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido, 2001, s. 57-58.

Závěr

Autor zpracované diplomové práce se pokusil provést analýzu části policejního vzdělávání dotýkající se vzdělávacích programů základní odborné přípravy – kurzu pro policisty zahajující služební kariéru u Policie ČR. Vzhledem k tomu, že základní odborná příprava policistů je realizována především v policejních školách, byly reflexe zaměřeny právě do tohoto prostředí. V teoretické části diplomové práce je o policejních školách pojednáno obecně. Provedený průzkumu a jeho interpretace vycházejí z reality Vyšší policejní školy MV v Jihlavě.

Práce je členěna do kapitol, které postupně představují jednotlivé prvky a vztahy podílející se na vzdělávacích programech realizovaných v policejních školách, od koncepčně strategické úrovně po úroveň aplikační praxe v konkrétním výchovně vzdělávacím procesu. Tento přístup k řešené problematice umožnil rozkrýt především silné stránky vývoje a nejlepší aplikační praxe v oblastech policejního rezortního vzdělávání, které se dotýkají základních vzdělávacích programů zařazovaných na počátku služební kariéry příslušníků Policie ČR. Vedle pozitivních zjištění se ovšem objevily i problematické oblasti oprávněně kritizované zúčastněnými subjekty. V mezích možností byly tyto oblasti identifikovány s cílem formulovat v nich možná řešení nápravy a tím přispět k trvalému procesu zlepšování a zkvalitňování.

Výsledkem této diplomové práce tedy není a ani nemůže být, vzhledem k možnostem zpracovatele, zcela vyčerpávající a přísně exaktní výzkumná zpráva s jasně definovanými zjištěními postihujícími veškerou problematiku policejního školství. Přesto může nabídnout jeden z alternativních přístupů k řešení problému, např. vhodnosti tvorby vzdělávacích programů, efektivity policejního vzdělávání, spokojenosti studujících a pedagogů s kvalitou vzdělávacích programů i výchovně vzdělávacím procesem. Získané poznatky lze zevšeobecnit a tím mohou poskytnout inspirativní náměty využitelné v rezortu Ministerstva vnitra pro zpracovatele vzdělávacích programů, management škol, pedagogické a personální pracovníky a v neposlední řadě vedoucí pracovníky různých úrovní v rámci Policie ČR, kteří jsou prvními odběrateli „produktů“ policejního vzdělávání.

Diplomová práce si kladla za cíl podrobně analyzovat proces tvorby a aplikace vzdělávacích programů pro policisty zahajující služební kariéru v Policii ČR. Ve sledovaných kurzech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6 proto byly podrobně komparovány obsahy, cíle a jejich časové dotace, byl proveden průzkum se studujícími těchto kurzů s cílem získat jejich postoje a názory na spokojenost s kvalitou výuky. Pedagogové vyučující v těchto kurzech byli v průzkumu dotázáni na adekvátnost těchto kurzů k přípravě nových policistů. Výsledky získané z provedeného průzkumu potvrdily obě stanovené hypotézy a tím podpořily předpoklad, že směřování v této oblasti je podporováno jak studujícími, tak vyučujícími. Provedený průzkum identifikoval však i rizikové oblasti vyžadující nápravu v nezbytném procesu zkvalitňování vzdělávacích programů ZOP. Na základě těchto zjištění lze považovat cíl diplomové práce za naplněný.

Resumé

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku vzdělávacích programů základní odborné přípravy pro policisty zahajující služební kariéru z pohledu jejich vývoje od roku 2005, kdy vznikl první vzdělávací program tohoto druhu v novém pojetí, do současnosti.

První kapitola popisuje systém profesního vzdělávání policistů a jeho východiska z pohledu probíhající školní reformy a přeměny policejního sboru. Detailně se zabývá charakteristikou a posláním policejních škol a školních policejních středisek, které se významně podílejí na realizaci vzdělávacích programů ZOP.

Druhá kapitola velmi podrobně objasňuje, analyzuje a srovnává tři vzdělávací programy ZOP, které byly a jsou vyučovány na policejních školách a to z hlediska obsahů, cílů a časových dotací jejich rámcových a školních vzdělávacích programů.

Třetí kapitola je věnována výchovně vzdělávacímu procesu v policejních školách. Jsou zde charakterizovány nejdůležitější subjekty tohoto procesu učitelé a studující. Pozornost je rovněž věnována používaným výukovým metodám a formám. Tato část dále obsahuje stať k systému učebních textů a pedagogické diagnostice.

Čtvrtou kapitolu tvoří průzkumná sonda zjišťující názory a postoje 247 studujících a 10 pedagogů k otázkám kvality prováděné výuky ZOP s následnou interpretací zjištěných údajů.

Pátá kapitola přináší zamyšlení nad problematikou kvality vzdělávacích programů ZOP z aspektů pedagogické evaluace prováděné policejními školami. Jsou zde uvedeny vybrané oblasti edukace s vyjádřením jejich silných stránek i možných rizik.

Anotace

Vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru. Diplomová práce popisuje, analyzuje a srovnává vybrané aspekty vzdělávacích programů základní odborné přípravy realizované policejními školami Ministerstva vnitra, které jsou určeny novým policistům zahajujícím službu v Policii ČR. Na základě zjištěných poznatků jsou jednotlivá hlediska hodnocena s vyjádření predikce jejich vývoje.

Klíčová slova

Časová dotace, evaluace, kompetence, kurz, metody a formy výuky, motivace, pedagog, pedagogická diagnostika, policejní škola, policejní vzdělávání, Policie ČR, policista zahajující služební kariéru, rámcový vzdělávací program, studující, školní vzdělávací program, vzdělávací cíle, vzdělávací program, výchovně vzdělávací proces, základní odborná příprava.

Annotation

Educational programs for police officers starting their service career.

The thesis describes, analyzes and compares selected aspects of the curriculum of basic training carried out by police schools of the Ministry of Interior which are destined for the new police officers starting their service in the Police of the Czech Republic. Based on the findings individual aspects are assessed with expressing prediction of their development.

Keywords

Time allocation, evaluation, skills, training, methods and forms of education, motivation, teacher, educational diagnosis, police school, police training education, the Police of the Czech Republic, the police officer starting his service career, framework curriculum, student, school curriculum, educational objectives, curriculum, educational process, basic training.

Seznam použité literatury

Právní normy

1. Zákon č. 273/2008 Sb., „o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů“.
2. Zákon č. 361/2003 Sb., „o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů“.

Knižní prameny

3. BAKOŠOVÁ, Z. *Sociální pedagogika jako životná pomoc*. 3. vyd. Bratislava: Public Promotion, 2008, 250 s., ISBN 978-80-969944-0-3.
4. BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998, 248 s., ISBN 80-7178-216-5.
5. CLAUSS, G., EBNER, H. *Základy statistiky pre psychologov, pedagogov a sociológov*. Bratislava: SPN, 1988.
6. JEŽKOVÁ, V., et al. *Školní vzdělávání v Německu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008, 224 s., ISBN 978-80-246-1558-5.
7. KALHOUS, Z., OBST, O. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, 448 s., ISBN 80-7178-253-X.
8. KERLINGER, F. N. *Základy výzkumu chování*. Praha: Academia, 1972.
9. KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008, 216 s., ISBN 978-80-7367-383-3.
10. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., et al. *Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido, 2001, 199 s., ISBN 80-7315-004-2.
11. KRAUS, B., VACEK, P. *K základním otázkám pedagogiky*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1992, 75 s., ISBN 80-7041-600-9.
12. NENADÁL, J. *Měření v systémech managementu jakosti*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2001. 310 s., ISBN 80-7261-054-6.
13. OSTRANDER, S., et al. *Super learning 2000*. 1. vyd. Český Těšín: Knižní klub, 2000, 384 s., ISBN 80-242-0193-3.
14. PASCH, M., et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998, 416 s., ISBN 80-7178-127-4.
15. PETTY, G. *Moderní vyučování*. 2. vyd. Praha: Portál, 2002, 380 s., ISBN 80-7178-681-0.

16. PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 1. vyd. Praha: Portál, 1997, 496 s., ISBN 80-7178-170-3.
17. PRŮCHA, J. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995, 292 s., ISBN 80-7178-029-4.
18. PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009, 271 s., ISBN 978-80-7367-567-7.
19. PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999, 320 s., ISBN 80-7178-290-4.
20. SADECKÝ, Z. *Proaktivní výuka (metodika pro policejní školy)*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2007, 60 s.
21. SKALKOVÁ, J. *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, 216 s.
22. SVĚTLÍK, J. *Marketing školy*. Zlín: Copyright, 1996, 384 s., ISBN 80-902200-8-8.
23. ŠEBESTOVÁ, D. *Základy pedagogiky pro začínající učitele středních policejních škol MV a instruktory školních policejních středisek Policie ČR*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2002, 82 s.

Interní akty řízení

24. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Personální práce. Vybrané kapitoly k úvodu do personální problematiky v rezortu vnitra*. Praha: MV ČR, 1997.
25. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky*. Praha: MV ČR, 2008.
26. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2005.
27. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2007.
28. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie*. Praha: MV ČR, 2008.
29. POKYN č. 2/2001 ředitelky Odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, kterým se stanoví systém tvorby a schvalování vzdělávacích programů středních policejních škol Ministerstva vnitra. Praha: MV ČR, 2001.

30. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Sešit pro hodnocení středních policejních škol MV*. Praha: MV ČR, 2005. 31 s.
31. STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. září 2005 - dvanáctiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2005.
32. STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. prosince 2007 - devítiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2007.
33. VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V JIHLAVĚ. *Školní vzdělávací program* (platný od 1. června 2008 - šestiměsíční denní studium). Jihlava: SPŠ MV v Jihlavě, 2008.
34. ZÁVAZNÝ POKYN č.3 policejního prezidenta ze dne 10. ledna 2007 „o zřízení školních policejních středisek správ krajů Policie ČR“. Praha: PP ČR, 2007.
35. ZÁVAZNÝ POKYN č. 4 policejního prezidenta ze dne 19. ledna 2009 „o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky“. Praha: PP ČR, 2009.
36. Zřizovací listina Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Brně. Brno: VPŠ MV v Brně, 2008.
37. Zřizovací listina Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Holešově. Holešov: VPŠ a SPŠ MV v Holešově, 2008.
38. Zřizovací listina Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Jihlavě. Jihlava: VPŠ MV v Jihlavě, 2008.
39. Zřizovací listina Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Pardubicích. Pardubice: VPŠ MV v Pardubicích, 2007.
40. Zřizovací listina Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Praze. Praha: VPŠ a SPŠ MV v Praze, 2007.

Intranetové zdroje

41. <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

Seznam příloh

Příloha č. 1

„Evaluační dotazník pro absolventy ZOP“

Příloha č. 2

„Evaluační dotazník pro absolventy ZOP - kvalita výuky v jednotlivých předmětech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“

Příloha č. 3

„Evaluační dotazník pro pedagogy vyučující kurz ZOP“

**Průzkum spokojenosti
absolventů ZOP
ve VPŠ MV v Jihlavě
výstupní šetření**

⁵⁷ Pozn. evaluační dotazník pro absolventy ZOP 12 a ZOP 9 vzhledem k postupnému procesu tvorby a potřeb v minulosti neobsahoval oddíl III., který byl vřazen až do dotazníku ZOP 6. Rovněž pasáž s obecnými vysvětleními v úvodní části dotazníku obsahující informaci o využití těchto dat pro diplomovou práci autora nebyla obsažena v předchozích dotaznících určených pro sběr dat absolventů ZOP 12 a ZOP 6. Uvedené dotazníky jsou používány ve Vyšší policejní škole MV v Jihlavě.

Úvod

Připravili jsme pro Vás **anonymní** dotazník *Průzkum spokojenosti absolventů ZOP ve Vyšší policejní škole MV v Jihlavě*.

Do průzkumu bude zařazen každý policista, který absolvoval ZOP ve VPŠ MV v Jihlavě v době od března do srpna 2009.

Obecné vysvětlení

Otázky jsou uspořádány do skupin a u každé skupiny otázek je uvedeno, čeho se skupina otázek týká.

Cílem je, abyste vyjádřili svůj názor, který bude sloužit ke zkvalitnění ZOP. Odpovězte prosím na všechny otázky. Může se stát, že se budete těžko rozhodovat, jakou odpověď máte zvolit. Přesto otázku nevynechávejte, ale zvolte tu odpověď, která se nejvíce blíží Vašemu názoru.

O otázce příliš dlouho nepřemýšlejte. Nejde o správné a nesprávné odpovědi, ale o Váš názor. Vyplnění dotazníku trvá asi 20 minut.

Se všemi údaji se bude zacházet jako s důvěrnými. Výstupy z tohoto šetření budou užity i v průzkumu v rámci Diplomové práce na téma „Vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru“ Dalibora Schreka, studenta navazujícího magisterského studijního programu Specializace v pedagogice, oboru Sociální pedagogika v Institutu mezioborových studií Brno.

Pokyny

Na následujících stránkách je uvedeno několik výroků. Vyjádřete prosím ke každému výroku svůj názor.

Níže je uveden názorný příklad, jak odpovědi vyplňovat.

Výrok: Myslíte si, že ZOP byla přínosem pro Váš výkon funkce?

Pokud s tímto výrokem naprosto souhlasíte, uveďte ano a zakroužkujte číslici 1.

①	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

Chcete-li dodatečně změnit svou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte křížkem a zakroužkujte odpověď jinou.

①	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
④	ne

I. Demografické údaje

1. Z jaké součásti jste nastoupil(a) ke studiu ZOP?

1	dopravní inspektorát
2	dopravní oddělení
3	dopravní odbor
4	dálniční oddělení
5	obvodní oddělení
6	jiná - vypište

2. Jakého jste pohlaví?

1	muž
2	žena

3. K jaké věkové kategorii patříte?

1	do 21 let včetně
2	od 22 do 25 let
3	od 26 do 35 let
4	od 36 do 45 let
5	46 let a starší

4. Jak dlouho jste ve služebním poměru policisty u Policie ČR?

1	do 3 měsíců včetně
2	od 4 do 6 měsíců
3	od 7 do 9 měsíců
4	od 10 do 12 měsíců
5	nad 12 měsíců - uved'te

5. Uved'te Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

1	základní
2	vyučen
3	SOU s maturitou
4	SOŠ
5	gymnázium
6	VOŠ
7	bakalářské
8	magisterské
9	jiné - uved'te

II. Výroky týkající se Vašich očekávání a informovanosti o vzdělávacím programu

1. Domníváte se, že studium ZOP ve VPŠ MV v Jihlavě obsahově pokrylo většinu oblastí, které využijete ve své služební činnosti?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

2. Bylo pro Vás obtížné zvládnout nároky studia ve VPŠ MV v Jihlavě?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

3. Obdržel(a) jste ve VPŠ MV v Jihlavě dostatek písemných materiálů či materiálů v elektronické podobě, např. aktuální právní normy apod.?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

4. Domníváte se, že atmosféra ve Vaší třídě ZOP byla pro Vás:

1	velmi příznivá
2	příznivá
3	nepříznivá
4	velmi nepříznivá

5. Myslíte si, že úroveň kvality prováděné výuky během studia ZOP ve VPŠ MV v Jihlavě byla:

1	vysoká
2	průměrná
3	nízká

6. Jak hodnotíte celkově svou spokojenost s absolvovanou ZOP?

1	spokojen
2	spíše spokojen
3	spíše nespokojen
4	nespokojen

III. Výroky týkající se vzdělávacího programu

1. Přípravě na vyučování jsem věnoval(a) převážnou část volného času.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

2. Měl(a) jsem problémy ve výuce. Jestliže jste odpověděl(a) „ANO“, pokračujte otázkami č. 3 a), b), c). Jestliže jste odpověděl(a) „NE“, přejděte k otázce č. 4

1	ano
2	ne

3. Mé problémy ve výuce byly způsobeny:

- 3a) Mým malým zájmem o výuku a práci při hodinách.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

- 3b) Mírou mého porozumění výkladu.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

- 3c) Obtížností a velkým rozsahem učiva, které jsem i při soustavné přípravě nemohl(a) zvládnout.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

4. Vyučující mi byli ochotni poskytnout konzultaci.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

5. Vyučující od nás vyžadovali důslednou přípravu na každou vyučovací hodinu.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

6. Ve škole jsem měl(a) dobré podmínky ke studiu.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

Příloha č. 2 „Evaluační dotazník pro absolventy ZOP - kvalita výuky v jednotlivých předmětech ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6“ zadávaný a vyplňovaný pouze výpočetní technikou

	Výklad	Procvičování	Cíle	Náročnost
Název předmětu / hodnocení	Jak hodnotíte výklad látky v rovině teoretické a praktické?	Byla podle Vás látka dostatečně procvičována? (opakování, modelová situace, praktické cvičení)	Byla podle Vás v uvedeném předmětu naplněna všechna Vaše očekávání?	Bylo pro Vás náročné zvládnout nároky uvedeného předmětu?
	1 - nejvyšší přínos 4 - nejnižší přínos	1 - nejvyšší spokojenost 4 - nejnižší spokojenost	1 - nejvyšší naplnění 4 - nejnižší naplnění	1 - nejvyšší náročnost 4 - nejnižší náročnost
PRA				
SPP				
KRI				
SDP				
KPE				
ZDP				
PPZ				
AIT				
SJP				
PDP				

**Dotazník pro pedagogy vyučující kurz
„základní odborné přípravy“
ve VPŠ MV v Jihlavě**

⁵⁸ Uvedený dotazník byl vytvořen pro potřebu tvorby této diplomové práce, jeho následné použití k evaluačním účelům bude rozhodnuto vedením Vyšší policejní školy MV v Jihlavě.

Úvod

Připravili jsme pro Vás anonymní *Dotazník pro pedagogy vyučující kurz „základní odborné přípravy“ ve VPŠ MV v Jihlavě.*

Do průzkumu budou zařazeni vybraní pedagogové s různou délkou pedagogické praxe vyučující v kurzu „Základní odborné přípravy“ od září 2005 do srpna 2009.

Obecné vysvětlení

Otázky jsou uspořádány do skupin a u každé skupiny otázek je uvedeno, čeho se skupina otázek týká.

Cílem je, abyste vyjádřili svůj názor, který bude sloužit ke zkvalitnění ZOP. Odpovězte prosím na všechny otázky. Může se stát, že se budete těžko rozhodovat, jakou odpověď máte zvolit. Přesto otázku nevynechávejte, ale zvolte tu odpověď, která se nejvíce blíží Vašemu názoru.

O otázce příliš dlouho nepřemýšlejte. Nejde o správné a nesprávné odpovědi, ale o Váš názor. Vyplnění dotazníku trvá asi 10 minut.

Se všemi údaji se bude zacházet jako s důvěrnými. Výstupy z tohoto šetření budou užity i v průzkumu v rámci Diplomové práce na téma „Vzdělávací programy pro policisty zahajující služební kariéru“ Dalibora Schreka, studenta navazujícího magisterského studijního programu Specializace v pedagogice, oboru Sociální pedagogika v Institutu mezioborových studií Brno.

Pokyny

Na následujících stránkách je uvedeno několik výroků. Vyjádřete prosím ke každému výroku svůj názor.

Níže je uveden názorný příklad, jak odpovědi vyplňovat.

Výrok: Myslíte si, že ZOP byla přínosem pro Váš výkon funkce?

Pokud s tímto výrokem naprosto souhlasíte, uveďte ano a zakroužkujte číslici 1.

①	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

Chcete-li dodatečně změnit svou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte křížkem a zakroužkujte odpověď jinou.

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
④	ne

I. Demografické údaje

1. K jaké věkové kategorii patříte?

1	do 35 let včetně
2	od 36 do 45 let
3	od 46 do 55 let
4	56 let a starší

2. Jakého jste pohlaví?

1	muž
2	žena

3. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

1	do 5 let včetně
2	od 6 do 10 let
3	od 11 do 15 let
4	od 16 let do 20 let
5	nad 20 let a více

4. Uveďte Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

1	bakalářské
2	magisterské
3	jiné - uveďte

II. Výroky týkající se rámcových vzdělávacích programů ZOP 12, 9, 6

1. Jaká je podle Vás kvalita rámcových vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6? (Přiřadte číselný údaj výroku pod jednotlivé rámcové vzdělávací programy.)

1	RVP je kvalitní
2	RVP je v zásadě kvalitní, ale potřebuje v určitých ohledech přepracovat
3	RVP je třeba zásadněji přepracovat
4	RVP je nekvalitní

ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6

2. Jsou rámcové vzdělávací programy ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6 odpovídající pro přípravu na výkon profese? (Přiřadte číselný údaj výroku pod jednotlivé rámcové vzdělávací programy.)

1	RVP je zcela odpovídající
2	RVP je v zásadě odpovídající, ale obsahuje i prostory pro zlepšení
3	V RVP převládají prostory pro zlepšení nad silnými oblastmi
4	RVP je zcela neodpovídající

ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6

III. Výroky týkající se školních vzdělávacích programů ZOP 12, 9, 6

1. Jaký je Váš názor na obsah školních vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6? (Přiřadte číselný údaj výroku pod jednotlivé školní vzdělávací programy.)

1	ŠVP obsahuje pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty příliš mnoho položek
2	ŠVP obsahuje pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty optimální množství položek
3	ŠVP by měl obsahovat pro potřebu výkonu služby začínajícího policisty více položek
4	Množství položek v textu ŠVP není důležité

ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6

2. Jaký je Váš názor na časové dotace školních vzdělávacích programů ZOP 12, ZOP 9 a ZOP 6? (Přiřadte číselný údaj výroku pod jednotlivé školní vzdělávací programy.)

1	ŠVP má příliš velkou časovou dotaci
2	ŠVP má optimální časovou dotaci
3	ŠVP má nedostatečnou časovou dotaci

ZOP 12	ZOP 9	ZOP 6